

เรื่อง

ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHERS' NEEDS FOR
DEVELOPING THE LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECTS
OF SECONDARY EDUCATION LEVEL IN BANGKOK.

เลขหมู่.....
027923
เลขทะเบียน.....
17 ธ.ค. 2538
วัน เดือน ปี.....

โดย

นายอาทิตย์ ไชยจันทร์กรกุล

ห้องสมุด คณะศึกษาศาสตร์ฯ ศสจ.

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในที่การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ปีการศึกษา 2537

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ

นายอาทิตย์ ไชยจันทร์กรกุล

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชา
เกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHERS' NEEDS FOR
DEVELOPING THE LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECTS
OF SECONDARY EDUCATION LEVEL IN BANGKOK.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาสภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร
สภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรและข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ การศึกษาเริ่ม
จากค้นคว้าตำราเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อนำมาเป็นแนวคิดของการวิจัยและ
สร้างแบบสอบถาม ประชากรคือ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 74 โรงเรียน มีครู-อาจารย์ที่
สอนวิชาเกษตรจำนวน 228 คนวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการนำส่งแบบสอบถามผ่าน สำมัญ
ศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทำเรื่องนำเพื่อส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา
แล้ววันต่อไปรับแบบสอบถามคืน แบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ
54.39 เปอร์เซนต์ ซึ่งในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่ไม่ได้กรอกข้อมูล 17 ชุด ซึ่งเกิดเนื่อง
จากการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายจำนวนครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทำให้ได้แบบสอบ
ถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว 107 ชุด คิดเป็นร้อยละ 46.39 เปอร์เซนต์ นำข้อมูลที่ได้
มาวิเคราะห์หาความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่าครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่เป็น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีสถานภาพสมรส สมรสแล้ว มีอายุระหว่าง 36-40 ปี นับถือศาสนาพุทธ อายุราชการอยู่ระหว่าง 11-15 ปีส่วนใหญ่จบปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต(ศึกษาศาสตร์เกษตร) ตำแหน่งอาจารย์ 2 ประสบการณ์ด้านการสอนวิชาเกษตร 11-15 ปี หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนส่วนใหญ่จะเป็นครูประจำชั้น ทำการสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 16-20 คาบ วิชาที่สอนมากที่สุดคือ วิชางานเกษตรพื้นฐาน สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มากที่สุดคือของจริง

สภาพการจัดการเรียนการสอน และ ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่าครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่จะทำการสอนด้านพืชมากที่สุด ด้านการคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรโรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนแต่ไม่มาก การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมากจะจัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ กลุ่มของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรจากการวิจัยพบว่า มีขนาดค่อนข้างใหญ่ การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรมีปัญหาพื้นที่ปฏิบัติงานมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่เอื้ออำนวยในการเรียนวิชาเกษตร จำนวนงบประมาณไม่เพียงพอ ในการพัฒนาการเรียนการสอน วิชาเกษตรที่ทำการสอนมีวิชาใหม่ ๆ มากหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนไม่ค่อยมี

ข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรคือควรมีการปลูกจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม การเรียนการสอนควรอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้เกิดความสนใจและสนุกในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การสอนวิชาเกษตร ควรมีพื้นที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานมากกว่านี้ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรต้องเป็นคนทันสมัยเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กนักเรียน และควรมีการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่ให้การช่วยเหลือหลาย ๆ ฝ่ายผู้จัดทำขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์รมณีย์ อภาภิรม ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้โดยมีข้อบกพร่องน้อยที่สุด และสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อ่านวสารสัมพันธ์ศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร นายแสงทอง กมลรัตน์ อาจารย์วรณดี นาคสุขปาน อาจารย์ขวัญใจ การเนตร์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์จัดทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการทำ ปัญหาพิเศษไปยัง ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครทุกท่านได้ตอบแบบสอบถาม และช่วยเหลือในการรวบรวมแบบสอบถามที่ส่งคืนจาก ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

และขอขอบพระคุณ ผู้อ่านวสารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดกรุงเทพมหานคร และครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลทำให้การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณความสำเร็จ และประโยชน์อันพึงเกิดจากปัญหาพิเศษเล่มนี้ แต่พระคุณทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ อบรมสั่งสอนแต่ผู้จัดทำ

อาทิตย์ ไชยจันทร์ภาณุ

13 มีนาคม 2538

สารบัญ

	หน้า
เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ.....	ก-ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.5 นิยามศัพท์.....	5
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ทฤษฎีการสอน.....	7
2.2 ทฤษฎีความต้องการ.....	9
2.3 ทฤษฎีพัฒนาการเรียนการสอน.....	11
2.4 การจัดการศึกษาเกษตรระดับมัธยมศึกษา.....	13
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.6 กรอบแนวการพัฒนาการเรียนการสอน.....	24
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	25
3.1 ประชากร.....	25
3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น และอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกรหัสวิธีการทดสอบแบบสอบถามจะแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกาไปใช้

	หน้า
3.2.4 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถามและสัมภาษณ์.....	30
3.2.5 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	31
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย.....	32
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4.2 ผลการวิจัย.....	33
4.2.1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
4.2.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	45
4.2.3 สาเหตุที่ผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน.....	47
4.2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	58
4.2.5 ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	72
4.2.6 ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร.....	76
5. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	78
5.1 สรุป.....	78
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	
ภาคผนวก.....	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น.....	14
ตารางที่ 2	แสดงโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	17
ตารางที่ 3	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	33
ตารางที่ 4	แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	40
ตารางที่ 5	สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน....	47
ตารางที่ 6	แสดงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตร.....	48
ตารางที่ 7	แสดงความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร	60
ตารางที่ 8	แสดงข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นของ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชา เกษตร.....	74

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศพัฒนา และขยายตัวมาได้จำกัดจนถึงปัจจุบันจะปฏิเสธไม่ได้ว่าเกษตรกรรมเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาได้สินค้าเกษตรที่ส่งออกต่างประเทศไม่ว่า ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลังและยางพารา หรือสินค้าจากสัตว์ เช่น สัตว์น้ำแช่แข็ง สัตว์ปีกแช่แข็ง ต่างก็นำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศได้หลายร้อยล้านบาทช่วยรักษาดุลย์การค้ากับต่างประเทศอย่างมาก ซึ่งอาชีพเกษตรกรนั่นเองเป็นสิ่งที่ให้ได้ว่าซึ่งผลผลิตนำมาเลี้ยงประชากรทั้งชาติ และส่งเป็นสินค้าออกที่ผู้ที่จะมองข้ามไม่ได้คือเกษตรกรผู้ผลิตผลผลิตจากเกษตรกรรมไม่ว่าจะปลูกพืช หรือค้าเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตผลผลิตมาให้เราได้ อุปโภค บริโภคกัน ปัจจุบันจะพบว่า อาชีพเกษตรกรของประเทศได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากที่แต่เดิมทำกัน โดยใช้ความรู้ที่ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษผู้ดูแลกันสืบต่อกันมาที่ไม่มีการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ก็มีการเปิดกว้างรับความรู้ที่มีการส่งเสริมจากหน่วยงานราชการไม่ว่ากรมส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานของเอกชนที่เข้าไปให้การช่วยเหลือจนมีการพัฒนาขึ้นมาอย่างมาก ทั้งยังมีการใช้เครื่องทุ่นแรงทางการเกษตรแทน แรงงานคนหรือแรงงานจากสัตว์ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้นทั้งยังลดต้นทุนการผลิตลง และเกษตรกรเองมีการรวมกลุ่มเพื่อต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลางหรือผู้รับซื้อ ทำให้ได้ราคาเป็นที่พอใจ และคุ้มค่ากับการลงทุนที่เสียไปทำให้เกษตรกรสามารถที่จะเลี้ยงปากเลี้ยงท้องอยู่ได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยจากหน่วยงานราชการที่ต้องคอยอุดหนุน และประคับประคองเอาไว้เหมือนในอดีตที่ผ่านมา ทำให้เกษตรกรสามารถที่จะยืนอยู่บนลำแข้งของตนเองได้ และมีความภูมิใจในสิ่งที่ตนเองทำมาได้โดยใช้ความสามารถของตนเอง ซึ่งความเจริญก้าวหน้าของการเกษตรไทยที่พัฒนาสู่ให้ดีจะพบว่า เป็นเพียงจุดเริ่มต้นที่เพิ่งจะเริ่มต้นมีการพัฒนา และส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างจริงจัง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีการพัฒนาแล้วหน้าประเทศไทยไปแล้วหลายช่วงตัว คือ ประเทศอิสราเอล สหรัฐ

อเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ประเทศไทยจะมีการพัฒนาการเกษตรไปอย่างต่อเนื่องและจริงจังทุกฝ่ายจะเห็นความสำคัญ และหันมาช่วยพัฒนา ด้านเกษตรกรรม เพราะว่าประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายได้หลักของการส่งออกคือ สินค้าจากเกษตรกรรม ฉะนั้นบุคคลที่ควรจะต้องปลูกฝัง และให้เห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมคือ เยาวชนของชาติตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา เพราะเยาวชนเหล่านี้เองที่ต่อไปในอนาคตเป็นผู้ที่ช่วยสืบสานอาชีพเกษตรกรรมให้คงอยู่กับประเทศไทย และมีการพัฒนามากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ตลอดจนมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้มากขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดความล้มเหลว หลังประเทศเพื่อนบ้านของเราไม่ว่า ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ หรือ อินโดนีเซีย ที่ต่างก็มีการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมกันอย่างจริงจังซึ่งรัฐบาลของประเทศเหล่านี้ ล้วนเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมและผู้ทุกคนเห็นความสำคัญอย่างมากคือเยาวชนของชาติที่จะได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาประเทศ

การศึกษา เป็นพื้นฐานของการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของสังคม และประเทศชาติ ปัจจุบันสภาพสังคมของประเทศไทย มีการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้านไม่ว่า ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา ซึ่งแต่เดิมเคยหยุดถึงยุคอุตสาหกรรมใหม่ที่มีการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมกันอย่างมาก แต่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนไปเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคของการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน เพื่อให้ทันกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกวัน เพื่อให้ทันกับนานาอารยะประเทศที่นี้รวมถึงด้านการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงขึ้น และนำไปประกอบอาชีพต่อไป

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาระดับหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างมากเพราะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในวัยที่สนใจ และต้องการที่จะศึกษาสิ่งที่อยู่รอบตัว วิชาเกษตรเป็นวิชาที่กำหนดให้เป็นวิชาเลือก โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการ ทางวิชาชีพ และมีเจตคติที่ดีต่อ การประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งยังฝึกให้นักเรียนมีความมานะอดทน ต่อสู้กับความยากลำบาก ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นฝึกให้เป็นคนที่มีเหตุผลรวมทั้งรู้จักเลือกวิชาชีพ ที่ตนเองถนัดที่จะนำไปประกอบอาชีพและเป็นแนวทาง

ในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปด้วยเหตุผลดังกล่าว การจัดหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นได้มีการจัดกลุ่มวิชาเลือกซึ่งกำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมอยู่ด้วย โดยที่วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับ อาชีพเกษตรกรรม ทั้งเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพการเกษตร ในอันที่จะเป็นแนวทางหนึ่ง ของการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป

ฉะนั้นการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษามุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีทักษะในงานอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ นำความรู้ และทักษะมาใช้ในการประกอบอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพของงาน ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งมองเห็นความสำคัญทางด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรจึงมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษาเกือบทั้งหมดในเขตกรุงเทพมหานครได้เปิดสอนวิชาเกษตร แม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่มิได้มาจากครอบครัวเกษตรกร ประกอบกับพื้นที่ของโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครมีน้อยมาก จึงนำศึกษาถึงสภาพการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมทั้งปัญหาอุปสรรค และความต้องการของ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อเสนอแนะทางพัฒนา การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคด้านการสอนและการจัดการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาสถานภาพของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสำรวจความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอให้สถาบันที่ผลิตครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อผลิตครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้มีผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ด้าน การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรทั้งหมดในจังหวัด กรุงเทพมหานครโดยทำการศึกษาในกลุ่ม ครูเกษตรทั้งหมดในจังหวัดกรุงเทพมหานครซึ่งมี จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 74 โรงเรียน และจำนวนครูเกษตรทั้งหมด 228 คน ซึ่งแยกเป็น เขตพื้นที่ได้ดังนี้

1. เขตห้วยขวาง	จำนวนครูเกษตร	12 คน
2. เขตภาษีเจริญ	จำนวนครูเกษตร	18 คน
3. เขตยานนาวา	จำนวนครูเกษตร	5 คน
4. เขตราชดำริ์ปทุมมา	จำนวนครูเกษตร	5 คน
5. เขตบางกอกน้อย	จำนวนครูเกษตร	9 คน
6. เขตบางเขน	จำนวนครูเกษตร	12 คน
7. เขตดอนเมือง	จำนวนครูเกษตร	6 คน
8. เขตปทุมวัน	จำนวนครูเกษตร	12 คน
9. เขตบึงกุ่ม	จำนวนครูเกษตร	6 คน
10. เขตประเวศ	จำนวนครูเกษตร	11 คน
11. เขตสัมพันธวงศ์	จำนวนครูเกษตร	1 คน
12. เขตบางกอกใหญ่	จำนวนครูเกษตร	9 คน
13. เขตคลองสาน	จำนวนครูเกษตร	5 คน
14. เขตบางกะปิ	จำนวนครูเกษตร	15 คน
15. เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	จำนวนครูเกษตร	1 คน
16. เขตลาดกระบัง	จำนวนครูเกษตร	9 คน
17. เขตธนบุรี	จำนวนครูเกษตร	2 คน
18. เขตจอมทอง	จำนวนครูเกษตร	1 คน
19. เขตคลองเตย	จำนวนครูเกษตร	3 คน
20. เขตพระโขนง	จำนวนครูเกษตร	4 คน
21. เขตราชเทวี	จำนวนครูเกษตร	9 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

22. เขตหนองแขม	จำนวนครูเกษตร	11 คน
23. เขตดุสิต	จำนวนครูเกษตร	8 คน
24. เขตลาดพร้าว	จำนวนครูเกษตร	7 คน
25. เขตสาทร	จำนวนครูเกษตร	6 คน
26. เขตหนองจอก	จำนวนครูเกษตร	4 คน
27. เขตบางซื่อ	จำนวนครูเกษตร	5 คน
28. เขตบางขุนเทียน	จำนวนครูเกษตร	9 คน
29. เขตมีนบุรี	จำนวนครูเกษตร	11 คน
30. เขตจตุจักร	จำนวนครูเกษตร	9 คน
31. เขตพญาไท	จำนวนครูเกษตร	3 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้ในการจัดอบรมครูเกษตรในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ใช้เป็นข้อเสนอแนะในการจัด อุปกรณ์การเรียนการสอนได้ตรงตามครูเกษตรต้องการ
3. ใช้เป็นข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ครูเกษตรต้องการ
4. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะให้สถาบันที่ผลิตครู-อาจารย์ในการเตรียมนิสิตนักศึกษา ให้เป็นครูเกษตรที่ดีและเหมาะสมในอนาคต

1.5 นิยามศัพท์

ความต้องการ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชา เกษตรในระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับความต้องการด้านพัฒนา การเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า การเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

การเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในชั้นให้เป็นไปตามหลักสูตรและประมวลการสอน รวมทั้งการจัดตัวบุคคลในการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

วิชาเกษตร หมายถึง วิชาที่จัดสอนในกลุ่มวิชา کارงานและอาชีพ ซึ่งเป็นวิชาที่ศึกษาถึงกระบวนการปลูกพืช และการเลี้ยงสัตว์ เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ทศศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสอนและมีการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนเช่น จำนวนครู-อาจารย์ไม่เพียงพอ ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตร เป็นต้น

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนของ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการตรวจเอกสารในหัวข้อต่อไปนี้เป็นคือ

1. ทฤษฎีการสอน
2. ทฤษฎีความต้องการ
3. ทฤษฎีพัฒนาการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีการสอน

1. ทฤษฎีการถ่ายทอดเนื้อหาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน (IDENTICAL ELEMENT) THORNDITE อังโศช อบรม สินทิบาล (2528:59) ทฤษฎีนี้กล่าวว่าสมรรถภาพของแต่ละคนเท่านั้นเป็นเครื่องกำหนดให้บุคคลรู้เองไม่ว่าจะป็นอัตโนมัตินี้ หรือโดยไม่รู้สึกรู้ว่าเขาจะเรียนรู้ได้อย่างไร ได้ผลดีเพียงไรและจะนำไปใช้ได้เพียงใด THORNDITE กล่าวว่า การถ่ายทอดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็เมื่อสถานการณ์ตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปต่างมีส่วนร่วมที่เหมือนกันปรากฏขึ้น เช่น ถ้าคน ๆ หนึ่งได้ศึกษาหรือฝึกวิชา ก. แล้ว คน ๆ นั้นย่อมจะเรียนวิชา ก. ได้ดีคือคน ๆ นั้นได้มีการเรียนรู้วิชา ก. ขึ้นนอกเหนือไปกว่านั้น ถ้าคน ๆ นั้นจะขยายการศึกษาหรือการฝึกเกี่ยวกับไปถึงวิชา ข. ค. ง. ตามลำดับให้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อผลของการศึกษาหรือการฝึกวิชา ก. ยังผลให้การศึกษา หรือการฝึกวิชา ข. ค. ง. ได้ง่ายยิ่งขึ้นกว่าที่ควรจะเป็น การแผ่ขยายออกนี้เรียกว่า การถ่ายทอดการเรียนรู้ สรุปร

เอกสารนี้ไปเป็นเอกสารที่วางไว้สำหรับบรรณารักษ์ที่จะรวบรวมเข้าไว้ที่ห้องสมุดนั้น ไม่ได้นำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ง่าย ๆ ก็คือ การถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาหนึ่งไปถึงวิชาอื่น ๆ ได้ก็ต่อเมื่อวิชาอื่น ๆ เหล่านี้ ไม่ว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นั้นมีลักษณะหรือเนื้อหาที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันกับวิชาที่ถ่ายทอดการเรียนรู้เดิม

2. ทฤษฎีการนำผลของการเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (GENERALIZATION OF EXPERIENCE) JUDD อ้างโดย อบรม ลินทิบาล (2528:60) JUDD มีความเห็นขัดแย้งกับ THORNDITE คือตามทฤษฎีของ THORNDITE กล่าวถึงส่วนรวมที่มีลักษณะเหมือนกัน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเนื้อหา และระเบียบวิธีการนั้น JUDDมีความเห็นขัดแย้งว่าในกรณีที่เกิดการถ่ายทอดเนื่องจากมีส่วนร่วมที่มีลักษณะเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นอัตโนมัติหรือไม่รู้สึกนั้นก็คือลัทธิการฝึกสมองให้มีสมรรถภาพดีขึ้นในวิชานั้น ๆ ไปนั้นคงตาม ทฤษฎีของ JUDDเกี่ยวกับเรื่องนี้เขากล่าวว่าสมองจะต้องรู้สึกในส่วนที่มีลักษณะ เหมือนกันในระหว่างประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เก่า ถ้าสมองยังไม่มีวิจารณ์ญาณ หรือมิได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เก่า ให้เกิดเป็นดวงความคิดที่สัมพันธ์กันแล้วก็จะไม่เกิดการถ่ายทอดการเรียนรู้ขึ้นตามที่ JUDDกล่าวว่าความสะดวกในการ ถ่ายทอดการฝึกและปริมาณที่จะได้รับนั้นเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการคือ พันธุกรรมอย่างหนึ่ง และสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งและเขายังเน้นถึงประสบการณ์เก่าอีกด้วย

ปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยให้เกิดการถ่ายทอดการเรียนรู้ได้แก่

- 1) ทิศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนได้ครั้งต่อไปเพื่อการกระทำในครั้งต่อไป
- 2) ความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนได้รับ
- 3) ทักษะหรือความสามารถที่จำเป็นขั้นต้นที่ผู้เรียนมีอยู่แล้วอย่างพร้อมเพรียง

ไป

3. พรณีย์ ช. เจนจิต (2528:17-23) กล่าวว่าเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าการ

สอนเป็นศิลปะและวิทยาศาสตร์ในส่วนที่เป็นศิลปะนั้นหมายความว่า การสอนจะรวมถึงอารมณ์ด้วยซึ่งไม่สามารถประเมินออกมาได้ อย่างเป็นระเบียบด้วยวิธีการใด ๆ นอกจากนั้นยังรวมถึงค่านิยมของบุคคลโดยที่ในคนใดคนหนึ่งจะสอนหนังสือเป็น เด็กหรือวิชาที่สอนแต่การสอนก็ไม่ได้เป็นเพียง เรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ หรือความรักในตัวเด็กเท่านั้น แต่ผู้สอนจะต้องรู้จักใช้ระเบียบและวิธีการซึ่งได้มาจากการสำรวจทดสอบ ที่ใช้มาจากการคิดเห็นสิ่งเหล่านี้มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ดังนั้นผู้บริหาร ครูจึงต้องมีความรู้ ด้านจิตวิทยาของการศึกษาเพราะจะช่วยทำให้รู้ว่าผู้เรียน เรียนรู้อย่างไร และมีวิธีการอะไรเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่ใช้ในการเรียน ในการจัดการเรียน การสอนให้ได้ผลนั้น ไม่ใช่ครูจะคำนึงถึงเพียง

เอกสารที่ประสบการณ์ของผู้เรียนเท่านั้น แต่จะต้องคำนึงถึงขั้นตอน ไม่และขอบวนการพัฒนาการตลอดจนการคำนวณว่าการศึกษาที่เรียนได้ถูกเปลี่ยนแปลง ซึ่งความคิดเกี่ยวกับ การพัฒนาการแยกเป็นทั้ง 2 ภาพกลับไป

พวกหนึ่งกล่าวว่า เป็นเรื่องของธรรมชาติ อีกพวกหนึ่งกล่าวว่า เป็นเรื่องของ ประสบการณ์
ที่เราหน้าจะจัดช่วยให้ผู้อื่น

2.2 ทฤษฎีความต้องการ

1. ทฤษฎีความต้องการแบบแสดงอาการกระทำ

(OPERANT CONDITIONING) B.F. SKINNER อ้างโดย สมพร สุกส์นีย์ (2523:63)
กล่าวว่า การกระทำใด ๆ ที่ได้รับแรงเสริมจะมีแนวโน้มให้การกระทำนั้น ๆ เกิดขึ้นอีกส่วน
การกระทำใด ๆ ที่ไม่ได้รับแรงเสริมการกระทำนั้นจะมีแนวโน้มที่จะ ลดน้อยลงและหายไป
ที่สุด สกินเนอร์ เชื่อว่าการกระทำของคนหรือผู้เรียนต้องเกิดจากตัว ผู้เรียนเองมิใช่สิ่งเร้า
ภายนอก เพราะเขาไม่สนใจว่าอะไรทำให้พฤติกรรมแต่สนใจเฉพาะ พฤติกรรมที่เกิดจากผู้
เรียนหรือผู้กระทำเอง เช่น การกิน การนอน การเดิน การวิ่ง การพูด หรือพฤติกรรม
อื่น ๆ ที่สังเกตได้ สกินเนอร์ เรียกพฤติกรรมนี้ว่า "พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเอง" และสิ่งสำคัญที่
ทำให้คนแสดงพฤติกรรมคือแรงเสริม เช่น รางวัล คำชมเชย หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ
แรงเสริมจึงเป็นสิ่งเร้าที่เรียกว่า "สิ่งเร้าที่เป็นรางวัล" (REINFORCEMENT STIMULI)

2. ทฤษฎีการให้แรงเสริม (REINFORCEMENT THEORIES HILGARD

AND BOWER) อ้างโดย สมพร สุกส์นีย์ (2523:64) กล่าวว่า การกระทำใด ๆ ที่ได้รับ
แรงเสริมจะทำให้การกระทำนั้นมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นแต่การกระทำใด ๆ ที่ไม่ได้รับแรง
เสริมจะทำให้การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะลดลงและหายไปที่สุดดังกล่าวแล้ว

การให้แรงเสริม (REINFORCEMENT) หมายถึง การเพิ่มความถี่ของ
พฤติกรรมหนึ่งโดย "แรงเสริมบวก" (POSITIVE REINFORCEMENT) หรือการให้แรง
เสริมลบ (NEGATIVE REINFORCEMENT) หลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ

1) การให้แรงเสริมบวก (POSITIVE REINFORCEMENT)

หมายถึง การให้สิ่งเร้าที่ทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือการให้สิ่งที่บุคคลพอใจสบายใจ
เมื่อเขามีพฤติกรรมหรือความประพฤติดีงาม

แรงเสริมบวก คือสิ่งที่ทำให้บุคคลพอใจ สบายใจ เช่น ชม ลูกกวาด
คำชมเชย การให้ความสนใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เรามักจะเรียกว่า รางวัล (REWARD) แต่แรง

เอกสารนี้ สิริบวกแต่ต่างจากรางวัลการใช้ในแง่ที่ว่ารางวัล เป็นสิ่งที่ให้ตอบแทนการช่วยเหลือบริการการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และความสำเร็จของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นอาจจะเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่แรงเสริมบวกทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น

2) การให้แรงเสริมลบ (NEGATIVE REINFORCEMENT)

หมายถึง การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งโดยการดึงเอาแรงเสริมลบออกเมื่อบุคคลมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

แรงเสริมลบ บางทีก็เรียกว่าสิ่งที่ไม่น่าพอใจ หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจ เช่น การดู การตำหนิ เสียงรบกวน สิ่งเหล่านี้ต้องจัดให้ก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เมื่อคนแสดงพฤติกรรม ที่พึงปรารถนามาแล้ว เหตุการณ์ดังกล่าวหรือแรงเสริมจะถูกดึงออกหรือถูกทำให้หมดไป เช่น เด็กร้องไห้ เสียงดัง แม่ก็กคกริ่งให้เสียงดังรบกวนแต่เมื่อใดที่เด็กหยุดร้องไห้เสียงดังเสียงกริ่งก็จะหยุดลงทุกครั้ง

3. ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (MASLOW'S HIERARCHY OF NEED)

อ้างโดย ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535:55) มาสโลว์เห็นว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ ครอบครองความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งความต้องการนี้เขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลได้ดังนี้

1) บุคคลมีความต้องการอยู่เสมอไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันสิ้นสุด

2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง แล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไปความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึง เป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น

3) ความต้องการของบุคคลจะ เรียงเป็น ลำดับชั้นตอนความสำคัญเมื่อความต้องการเดิมต่ำได้รับการตอบสนองแล้วบุคคล ก็จะทำให้ความสนใจกับความต้องการเดิมสูงต่อไป

ความต้องการของบุคคลมี 5 ชั้นตอนตามลำดับดังนี้

ก. ความต้องการทางกายภาพเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุด เพื่อความมีชีวิตอยู่รอด ได้แก่ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น

ข. ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองจากผู้อื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ ความต้องการความรักอีกา และอาจมีส่วนเป็นเจ้าของความรู้สึกว่าตนได้รับการค้า
ไม่ว่าการนี้โดยให้สิ่งนี้ให้หรือให้ไป และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ความรักและมีส่วนร่วมในการเป็นหมู่พวก

ง. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน

จ. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของตน เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ขณะนี้

2.3 ทฤษฎีการพัฒนาการเรียนการสอน

คำว่าพัฒนา (DEVELOPMENT) มีความหมายได้สองนัย คือ ความหมายอย่างแคบและความหมายอย่างกว้าง ความหมายอย่างแคบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวระบบกระทำการเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงตามความหมายนี้จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น การพัฒนาที่มีความหมายอย่างกว้าง หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงซึ่งมีความหมายที่รวมเอาการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นนั่นเอง

1. PROFESSOR I. NOALL อ้างโดย ชุม ภูมิภาค (2516:158) กล่าวว่า ในสิ่งแวดล้อมซึ่งอีกทั้งนักเรียนจะเรียนได้ดีกว่า สิ่งแวดล้อมที่เจียบสงบเพื่อให้ทฤษฎีของเขานำไปปฏิบัติในห้องเรียนเขาได้ประจักษ์ทั่วโลก ซึ่งมีเสียงอีกทั้งมีเครื่องควบคุมเสียงแบบ THERMOSTATIC เมื่อใดก็ตาม ระดับเสียงในห้องเรียนตกลงต่ำกว่าระดับเสียงที่ถือว่าเป็นช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพเครื่องจักรนั้น ก็จะส่งเสียงดังยิ่งกว่าดนตรีของโรงเรียนเสียอีกในบทความของเขาชื่อ SCHOOLS OF TOMORROW เขากล่าวว่าเสียงที่เพิ่มขึ้นจะลดปริมาณกระแสไฟฟ้าสถิตในอากาศ และจะทำให้สมองทำงานเร็วขึ้น ดังนั้นหากครูไม่ยากให้นักเรียนเรียนอะไรก็จะต้องเพิ่มปริมาณไฟฟ้าสถิตให้มากขึ้นจนถึงขั้นทนไม่ได้ นั่นคือในห้องเรียนนั้นเก็บเสียงจนเจียบ PROFESSOR I. NOALL บอกว่าในสถานการณ์ เช่นนี้การสังเกตเห็นว่านักเรียนมานตาบิดศีรษะผกซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นการกระทำของความเจียบที่มีต่อสมอง แต่อย่างไรก็ตามเขาก็สรุปว่าเขายังไม่แน่ใจว่าทฤษฎีของเขานั้นจะมีความหมายอย่างไรต่อโรงเรียนใหญ่ ๆ ซึ่งมีห้องเรียนมีเสียงดังอีกทั้งมากมายแต่ทฤษฎีของเขาก็ตอบปัญหาซึ่งเราตั้ง เอาไว้ในตอนต้นสามประการ คือ ครูควรปฏิบัติอย่างไร ซึ่งคำตอบก็คือต้องจัดให้มีเสียงอีกทั้งให้เพียงพอ ด้วยเหตุผลอะไร คำตอบก็คือเสียงอีกทั้งที่เพียงพอจะช่วยเพิ่ม

ปริมาณการเรียนของนักเรียน ทำไม คำตอบก็คือเสี่ยง จะลดปริมาณไฟฟ้าผลิตเนื่องจาก
ไฟฟ้าผลิตเมื่อลดลงไปแล้วจะไปกระตุ้นการทำงานของเซลล์ประสาท

2. THORNDITE อ่างโดย ช่ม ภูมิภาค (2516:159) ได้สร้างทฤษฎี
การสอนเพิ่ม อธิบายถึงการที่คนหรือสัตว์ เรียนรู้การตอบสนองสิ่งเร้าในสิ่งแวดล้อมตามทฤษฎี
ของเขา เขาบอกว่ามีภาวะการตอบสนองอย่างี่ช่วยการเชื่อมต่อระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง
ต้องเกิดด้วยกันและการตอบสนองนั้นจะต้องตามด้วยความพอใจ หรือรางวัลในการทดลอง
ของเขานั้น เขายังแมวหิวไว้ในกรง และแขวนปลาชิ้นหนึ่งไว้นอกกรง เพื่อจะให้ได้ปลาแมว
จะต้องเรียนรู้วิธีดึงสายเชือกเพื่อให้ออกนอกกรงได้ แมวจะลองผิดลองถูกจนกระทั่งเปิดแล้ว
ก็กินปลาได้ในรูปแบบนี้ถือว่าสิ่งเร้าสำคัญคือเชือก การตอบสนองสำคัญคือการดึงเชือกความ
พอใจหรือรางวัลก็คือปลา

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529:25-29) ได้กำหนด
วัตถุประสงค์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้คนมีความรู้ ความคิด คุณธรรม พละนาที่มี
ที่สมบูรณ์มีทักษะในการประกอบอาชีพเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมเป็นกำลังใจ ในการพัฒนา
เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาไว้ดังนี้

- 1) เร่งรัดจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับ ความต้องการทางการศึกษาใน
การพัฒนาคูคอและให้สัมพันธ์กับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 2) เพิ่มความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และความเสมอภาค
ทางคุณภาพทางการศึกษา
- 3) ส่งเสริมให้บุคคลต่าง ๆ ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา
- 4) เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และทักษะพร้อม
ทั้งความมั่งคั่งทางคุณธรรม จริยธรรม และสุขภาพอนามัย
- 5) ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร การวางแผน และสภาพการศึกษา
ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค
- 6) ปรับปรุงการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีให้ทัน
กับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- 7) ส่งเสริมการพัฒนาการวิจัย การทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมการ
บริหารทางวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้ให้ระดับมหาวิทยาลัยในการจัดและดำเนินการพัฒนาการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ การค้า

ไม่ว่าการที่ได้ที่อื่น อีกทั้งยังเป็นที่คัดลอกไปใช้ที่อื่น ๆ และถ้ามีการใช้ที่อื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษา

การพัฒนาการเรียนการสอน คือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่ในปกติประจำวันให้ดีขึ้น เพื่อให้การสอนวิชาเกษตรบรรลุวัตถุประสงค์

2.4 การจัดการศึกษาเกษตรระดับมัธยมศึกษา

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533) มุ่งให้ผู้เรียน มีความรู้ทั้งวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจ และรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคม

การศึกษาระดับนี้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียนระดับละ 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ผู้เรียน ได้เลือกเรียนกลุ่มวิชาการงานและวิชาชีพตามความถนัด และความสนใจอย่างกว้างขวาง ดังโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อภาค (1 คาบ = 50 นาที)								
	ม.1			ม.2			ม.3		
	บังคับ		เลือก	บังคับ		เลือก	บังคับ		เลือก
	แกน	เลือก	เสรี	แกน	เลือก	เสรี	แกน	เลือก	เสรี
1. ภาษา									
1.1 ภาษาไทย	4	-		4	-		4	-	
1.2 ภาษาต่างประเทศ	-	-		-	-		-	-	
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์									
2.1 วิทยาศาสตร์	3	-		3	-		3	-	
2.2 คณิตศาสตร์	3	-	10	3	-	10	-	-	3
3. สังคมศึกษา	2	-		2	-		2	2	
4. พัฒนาบุคลิกภาพ									
4.1 พลานามัย	1	2		1	2		1	2	
4.2 ศิลปศึกษา	1	-		1	-		1	-	
5. การงานและอาชีพ									
5.1 การงาน	-	2		-	2		-	2	
5.2 อาชีพ	-	-		-	-		-	-	
รวม	14	6	10	14	6	10	11	6	13
	30			30			30		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ต่อ)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อภาค (1 คาบ = 50 นาที)					
	ม.1		ม.2		ม.3	
	บังคับ		บังคับ		บังคับ	
	เลือกเสรี		เลือกเสรี		เลือกเสรี	
	แกน	เลือก	แกน	เลือก	แกน	เลือก
กิจกรรม						
1. กิจกรรมตามระเบียบ						
- ลูกเสือ - เนตรนารี		1		1		1
- กิจกรรมอื่น ๆ		1		1		1
2. กิจกรรมแนะแนว		1		1		1
3. กิจกรรมอิสระ		2		2		2
รวม		35		35		35

จากโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ แบ่งเป็น 2 วิชาได้แก่วิชาการงาน และวิชาอาชีพ

วิชาการงาน เป็นวิชาบังคับเลือก และเป็นวิชาพื้นฐานจำเป็นแก่การดำรงชีวิต วิชาที่ให้เรียน ได้แก่ วิชางานบ้าน, การจัดการในบ้าน, งานช่างพื้นฐาน, งานเกษตรพื้นฐาน, งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น และวิชาโครงการงาน ส่วนวิชาอาชีพกำหนดไว้เป็นวิชาเลือกเสรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ ห้ามทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ การนำเอกสารนี้ไปใช้ในการค้า ไม่ว่าการซื้อหรือทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ตรียางศ์ศิลป์

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นหลักสูตรที่จบในตนเอง. โดยเน้นการเรียนในกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนประสงค์จะ ใช้ประโยชน์ ในการประกอบอาชีพโดยตรง เป็นพื้นฐานสำหรับหาความรู้เพิ่มเติม และการศึกษาต่อใน ระดับสูงขึ้น โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2523)

		ชั้น ม.4-ม.6	
		จำนวนหน่วยการเรียนรู้	
วิชา	บังคับ	เลือกเสรี	
		แกน	เลือก
1. ภาษาไทย	6	-	เลือกเรียนราย
2. สังคมศึกษา	6	-	วิชาต่าง ๆ อีก
3. พละนามัย	3	3	อย่างน้อย 45
4. วิทยาศาสตร์	-	6	หน่วยการเรียนรู้
5. พื้นฐานอาชีพ	-	6	
6. คณิตศาสตร์	-	-	
7. ภาษาต่างประเทศ	-	-	
8. ศิลปะ	-	-	
9. อาชีพ	-	-	
รวมจำนวนหน่วยการเรียนรู้	15	15	
	30		
กิจกรรม			
1. กิจกรรมตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ	1 คาบ \ สัปดาห์ \ ภาค		
2. กิจกรรมแนะแนว	2 คาบ \ สัปดาห์ \ ภาค		
3. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน			

หลักสูตรนี้กำหนดให้ผู้เรียน เรียนตามแผนการเรียน ตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียนแต่ละคน นักเรียนอาจเลือกเรียนแผนการเรียนที่ เน้นทางด้านวิชาชีพที่มุ่งประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อทางสายอาชีพ วิชาเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)

1. วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ เป็นวิชาบังคับตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนต้องเลือกเรียน วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ 1 สาขา จำนวน 6 หน่วยการเรียน

ปัญญา หิรัญรัศมี (2527:41) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการเรียน หรือ แผนการเรียนดังนี้

หลักสูตร หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่สถาบันการศึกษาได้จัดไว้ ให้แก่ผู้เรียนหรือแผนการเรียนดังนี้

แผนการเรียน หมายถึง รายวิชา หรือกระบวนวิชาที่จัดขึ้นไว้สำหรับให้นักเรียนแต่ละชั้นและแต่ละคนได้เรียนหรือเลือกเรียน

การศึกษาเกษตร หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างสมรรถภาพของบุคคลทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผลิตรวมทั้ง การผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายอันจะช่วยให้มีความเจริญทางด้านสติปัญญา ทั้งในด้านศาสตร์ศิลป์ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนการเพิ่มค่าให้กับบุคคลเป้าหมายทางการเกษตรทั่วไป

รมณี อภาภิรม (2531 : 75) ได้บอกถึงคุณลักษณะที่ดีของครูเกษตรไว้ดังนี้ ครูเกษตรที่ดีนั้นนอกจากจะมีคุณลักษณะของครูที่ดีแล้ว ครูเกษตรยังต้องมีความเสียสละเวลาในการ ปฏิบัตินอกเหนือเวลาราชการ หรือต้องทำงานล่วงเวลาอีกด้วย เพาะพืช หรือ เลี้ยงสัตว์นั้นไม่ได้ต้องการอาหาร เฉพาะเวลาราชการเท่านั้น

ลักษณะของครูเกษตรที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้.

1. ด้านความรู้วิชาชีพเกษตรควรมีความสามารถ

- มีความรอบรู้ความสามารถและประสบการณ์ในวิชาชีพที่สอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

- ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ

- มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีประสบการณ์ในฟาร์ม
- มีความสามารถเป็นที่ปรึกษาชุมชนหรือชมรมต่าง ๆ

2. ด้านการสอนและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

- มีความรักและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
- มีความสามารถในการเตรียมการสอนได้ดี
- มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพเกษตร
- สามารถเลือกเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาของผู้เรียน
- สามารถเลือกอุปกรณ์การสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเร็วทันใจ
- สามารถเลือกกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อเพิ่มความสนใจ
- สามารถวัด และประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คล้องกับวัตถุประสงค์

3. คุณสมบัติอื่น ๆ ที่ช่วยให้ครูเกษตรประสบความสำเร็จในการสอนคือ

- มีความรับผิดชอบ
- มีจรรยาบรรณ
- มีคุณธรรม
- มีความเสียสละและอดทน
- มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
- มีคุณธรรม
- มีความสามารถแก้ปัญหาในการสอน
- มีมนุษยสัมพันธ์ดี

โอบาต สุกธนารักษ์ (2530 : 20) ได้ให้แนวคิดและประสบการณ์การจัดการศึกษาเพื่อการพึ่งตนเองไว้ในบทบรรณาธิการหัวข้อจากความเป็นทาสสู่ความเป็นไท และไทของทางการศึกษาไว้ดังนี้

การศึกษาไทยในยุคปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับปรากฏการณ์ แห่งปัญหาในหลาย ๆ มิติเริ่มที่ความรุนแรงยิ่งขึ้น เป็นลำดับจนถึงได้รับการประเมินจาก นักการศึกษา นักเศรษฐศาสตร์ นักรัฐศาสตร์ และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมองเป็นปัญหาว่าร่วมกันว่าเป็นยุค

แห่งวิกฤตการณ์ทางการศึกษานั้น ประเด็นหลักของปัญหาที่ได้รับวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักหน่วง เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานวิชาหรือการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาติหนาไปไซ่ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อร่วมกันแสวงหาทางออกก็ตั้งเหตุแห่งภาวะวิกฤตนั้น เนื่องมาจากทิศทางการศึกษาไทยที่ผ่านมา เป็นทิศทางสังคมในการทำลายระบบการพึ่งตนเอง โดยเฉพาะในชุมชนบทให้แตกสลายลงซึ่งหากไม่เร่งรีบทำการแก้ไขเสียแต่บัดนี้ ภาวะวิกฤตทางการศึกษาก็อาจแปรสภาพลุกลามไปสู่การเป็นปัจจัยหนึ่งในการก่อให้เกิดภาวะวิกฤตทางสังคมต่อไป และปฐมเหตุแห่งปัญหาดังกล่าวก็สืบเนื่องมาจากปัจจัยบีบคั้นทั้งภายนอก และภายในระบบการศึกษาที่สัมพันธ์กัน

ปัจจัยภายนอกได้แก่ยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศแบบตะวันตกนิยม ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของทฤษฎีภาวะทันสมัย และทฤษฎีการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจที่มุ่งพัฒนาภาคธุรกิจ-อุตสาหกรรมโดยละเลยภาคเกษตรกรรมอื่นเป็นรากฐานของสังคมไทย

ส่วนปัจจัยภายในได้แก่ฐานคติพื้นฐานความเชื่อของ ครู-อาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนผู้บริหารการศึกษาในระดับต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ถูกครอบงำทางความคิดจากแนวทางการพัฒนาประเทศดังกล่าว ทำให้ขาดความเป็นตัวของตัวเองอย่าง เพียงพอ เยี่ยงนักการศึกษาที่แท้จริง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รพีพร ทองทั่ว (2530:8) ได้ทำการวิจัย เรื่องคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรกรรมตามแนวความคิดของนักศึกษา สาขาเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรีผลวิจัยปรากฏดังนี้

1. ครูสอนวิชาเกษตรควรมีคุณลักษณะทางด้านการสอนที่สำคัญ ดังนี้คือ ควรมีความรู้กว้างขวางมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า และให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง
2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ครูต้องมีลักษณะเป็นผู้นำน่าเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในตนเองวางตัวเป็นกลางไม่มีอคติกับนักศึกษาแต่งกายสภาพรัดกุมเหมาะสมกับกิจกรรมที่ทำ
3. คุณลักษณะทางด้านสัมพันธภาพ ครูต้องยินดีรับฟังปัญหา และให้คำปรึกษา มีความปรารถดีต่อนักศึกษา และครูสามารถแนะนำหนทาง การประกอบอาชีพเกษตรได้

มานิต โลหะวิเศษย์ (2532 : ก-ข) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เอกสารนี้เป็นของครู-อาจารย์เกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7" ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ เกษตรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเรียนการสอนทางด้านอาชีพเกษตร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนเกษตรกรรม ควรเน้นทางด้านการฝึกทักษะอย่างมาก เพื่อให้ทัดเทียมกับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือไปประกอบอาชีพได้จริง และครู-อาจารย์อีกส่วนหนึ่งซึ่งมีจำนวนน้อยกว่ามีความเห็นว่าการเรียนการสอนควรให้นักเรียนควรวินิจฉัยนักเรียนมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ตามสภาพเพื่อประกอบอาชีพได้ตามสภาพ เพื่อประกอบการตัดสินใจ ในการเลือกประกอบอาชีพต่อไป

สมมาศ ศรีนพคุณ (2528 : 173) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาวิชาเกษตรของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบปัญหา ดังนี้

- 1) โรงเรียนขาดเครื่องมืออุปกรณ์และไม่มีอาคารเกษตรโดยเฉพาะเพื่อใช้ในการสอนและเก็บเครื่องมือ
- 2) มีพื้นที่สำหรับทำแปลงฝึกงานเกษตรน้อย
- 3) ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ
- 4) จำนวนนักเรียนแต่ละชั้นมีมากเกินไป ทำให้การสอนภาคปฏิบัติไม่ได้ผล
- 5) ผู้บริหารไม่ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมพิเศษประกอบการเรียนของวิชาเกษตรเท่าที่ควร

ทิพย์วรรณ เสนาะพันธุ์ อ่างโศก วิเชียร (2530 : 9) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 9 ได้พบว่าครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่สอนนักเรียนด้วยวิธีบรรยายแล้วบอกให้นักเรียนจด ซึ่งนับว่ายังไม่เหมาะสมเพราะ นักเรียนไม่มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วิธีการสอนที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือการสอน แบบบรรยายประกอบการสาธิต ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่าการสอนวิธีนี้ นักเรียนมีโอกาสได้เห็นการปฏิบัติจากของจริง ทำให้การเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น และโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการสอนวิชาเกษตรในด้านการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์งบประมาณ สถานที่ปฏิบัติงานเกษตร อาคารเรียนและครู-อาจารย์

คณิศ ดิษยบุตร (2528 : 2) ได้เสนอแนะว่าการที่จะวัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นหากครูเกษตรจะเป็นผู้สอนเพียงผู้เดียวอาจทำให้นักเรียนเบื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจขาดประสบการณ์ด้านปฏิบัติการเกษตรตามสภาพท้องถิ่น โรงเรียนจึงควรเชิญวิทยากร ภายนอกมาช่วยบรรยายเป็นครั้งคราวในโรงเรียน หรือนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อ ศึกษาหาความรู้ด้านการเกษตรในท้องถิ่นและฟังบรรยายจากบุคคลต่าง ๆ ที่มีความรู้และประ สิทธิภาพการเกษตรเฉพาะด้าน ซึ่งจะช่วยสร้างความสนใจให้แก่นักเรียน เพิ่มขึ้น ช่วยใ้ นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และเกิดความคิดริเริ่มเกี่ยวกับการออกไปประกอบอาชีพการ เกษตรต่อไป

นุชนาถ วรธนะวาสิน (2528 : 84) อ่างโศก วิเชียร (2530 : 9) ได้ ศึกษาถึง ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มวิชาเกษตรกรรมของโรง เรียนมัธยมศึกษาในเขตบางเขน สังกัดกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับ การเรียนการสอน วิชาหลักพีชกรรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 พบว่า ครูผู้สอนยัง นิยมใช้หนังสือแบบเรียน เป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือกระ ดานดำ อุปกรณ์จริง และเครื่องฉายภาพหนึ่งมีการใช้อยู่ในระดับปานกลางครูผู้สอนมีการใช้วิธี การประเมินผลโดยการใช้วิธีการสอบข้อเขียนมากที่สุดเพราะว่า นักเรียนมีจำนวนมากการ ตรวจข้อเขียน จึงเป็นวิธีที่จะวัดการเรียนของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และช่วยให้สะดวกใน การตรวจ และนักเรียนต้องการให้ครูใช้การตรวจแบบฝึกหัด ในการประเมินผลมากที่สุด เพราะนักเรียนต้องการแสดงความสามารถ และ ทดสอบว่าตนปฏิบัติได้จริงอย่างถูกต้องแต่ อย่างไรก็ตามการประเมินควรใช้หลาย ๆ วิธี

ไกรนุช ศิริพล (2521 : 19) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพในการเป็นครูที่สำคัญ ได้แก่สามารถทำการสอนได้อย่างดีโดยรู้จัก

- ใช้หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้อย่างดี
- ใช้หลักการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก
- วางแผนสำหรับการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน
- ใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
- ใช้วิธีการวัดผลที่เหมาะสม
- ปกครองชั้นและบริหารงานของชั้น ได้อย่างราบรื่นตลอดจนปฏิบัติ

งานธุรการต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ตามที่เหมาะสม

จิรพันธ์ ธรรมเสวต (2506 : 50) พบว่าวิธีสอนที่ครูเกษตรส่วนมากใช้

มากที่สุดคืออธิบายจนนักเรียนเข้าใจแล้ว จึงบอกให้นักเรียนจด ครูเกษตร ร้อยละ 4.16

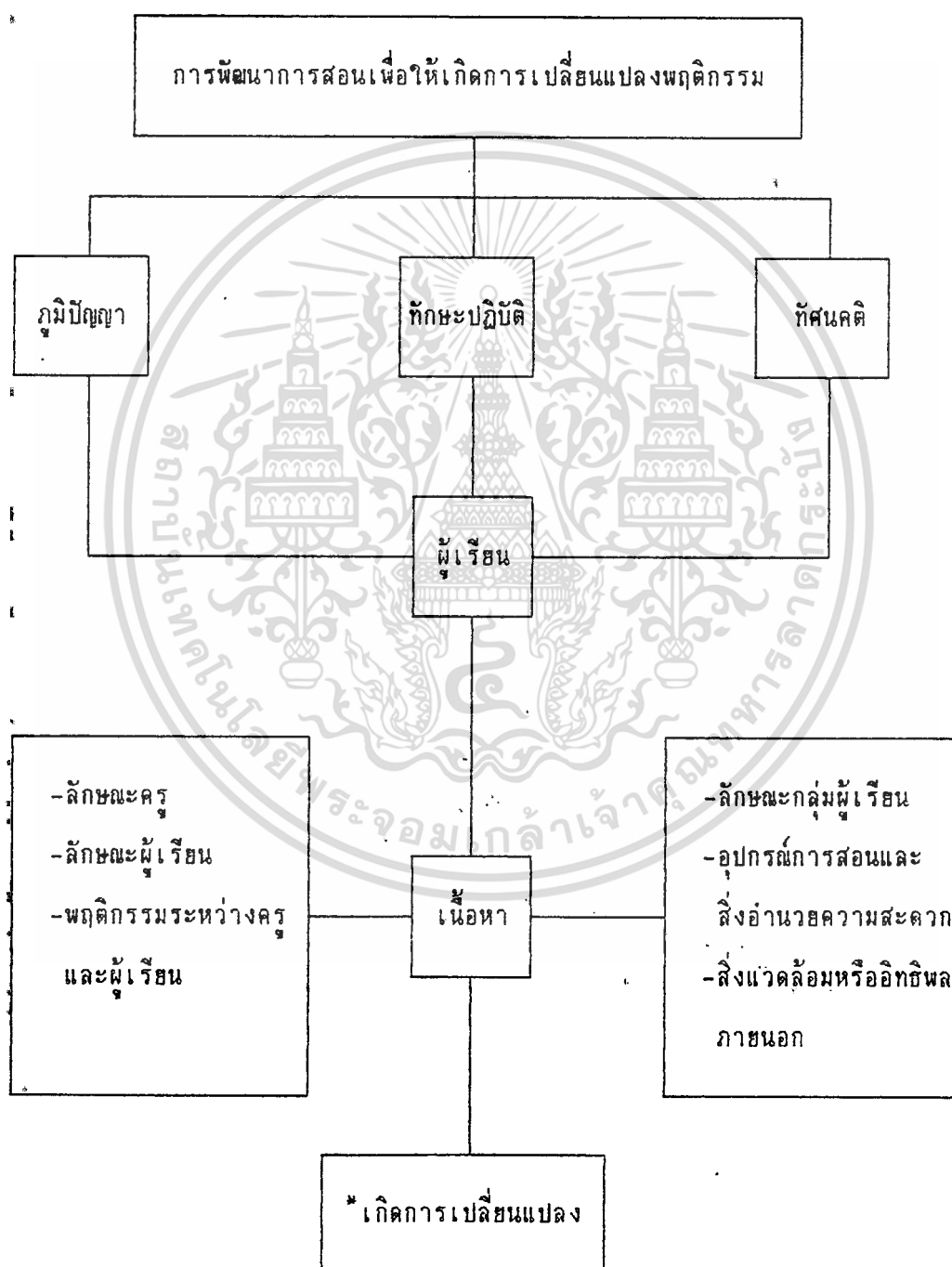
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของครูเกษตกรทั้งหมด ใช้อุปกรณ์การสอนและใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธี และครูเกษตกรร้อยละ 74.39 ต้องการให้ผู้บริหารจัดการอุปกรณ์ประกอบการสอนให้เพียงพอ นอกจากนี้ครูเกษตกรส่วนมากคิดเห็นว่าการสอนที่ขาดอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้จำเป็นย่อมทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จอย่างเต็มที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 กรอบแนวการพัฒนาการเรียนการสอน

* ผลที่ได้รับ = ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงผลการเรียนมีการพัฒนาขึ้น
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยทำการศึกษาในกลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรทั้งหมดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 74 โรงเรียน และจำนวนครูเกษตรทั้งหมด 228 คน ซึ่งแยกเป็นเขตพื้นที่ได้ดังนี้

1 เขตคสส

- โรงเรียนวัดราชาธิวาส ครูเกษตร 3 คน
- โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ ครูเกษตร 1 คน
- โรงเรียนราชวินิตมัธยม ครูเกษตร 2 คน
- โรงเรียนโยธินบูรณะ ครูเกษตร 2 คน

2 เขตบางซื่อ

- โรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา ครูเกษตร 3 คน
- โรงเรียนสุวรรณหงษ์ธรรมวิทิตาคม ครูเกษตร 2 คน

3 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

- โรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ ครูเกษตร 1 คน

4 เขตสาทร

- โรงเรียนวัดสุทธิวาราม ครูเกษตร 6 คน

5 เขตยานนาวา

- โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม ครูเกษตร 1 คน
- โรงเรียนนนทรีวิทยา ครูเกษตร 3 คน
- โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ครูเกษตร 1 คน

6 เขตสัมพันธวงศ์

- โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ครูเกษตร 1 คน

7 เขตปทุมวัน

- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ครูเกษตร 12 คน

8 เขตราชเทวี

- โรงเรียนศรีอยุธยา ครูเกษตร 2 คน
- โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ครูเกษตร 3 คน
- โรงเรียนมัธยมวิทยาคม ครูเกษตร 4 คน

9 เขตพญาไทย

- โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ครูเกษตร 3 คน

10 เขตบางเขน

- โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ครูเกษตร 3 คน
- โรงเรียนราชวินิตบางเขน ครูเกษตร 2 คน
- โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ครูเกษตร 5 คน
- โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน ครูเกษตร 2 คน

11 เขตดอนเมือง

- โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุปถัมภ์) ครูเกษตร 2 คน
- โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา ครูเกษตร 4 คน

12 เขตพระโขนง

- โรงเรียนพระโขนงวิทยาลัย ครูเกษตร 4 คน

13 เขตคลองเตย

- โรงเรียนปทุมคงคา ครูเกษตร 3 คน

14 เขตประเวศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับอาจารย์ที่สอนที่โรงเรียนราชดำรินานาชาติเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ครูเกษตร 2 ข้าราชการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ครูเกษตร 5 คน
- โรงเรียนศรีพฤดา ครูเกษตร 4 คน

15 เขตห้วยขวาง

- โรงเรียนกุนนัทรุทธารามวิทาศคม ครูเกษตร 3 คน
- โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์ ครูเกษตร 3 คน
- โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ครูเกษตร 4 คน
- โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ ครูเกษตร 2 คน

16 เขตหนองจอก

- โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก ครูเกษตร 4 คน

17 เขตมีนบุรี

- โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ ครูเกษตร 7 คน
- โรงเรียนสตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ ครูเกษตร 2 คน
- โรงเรียนนวมินทราชูทิศ เบญจมราชาลัย ครูเกษตร 2 คน

18 เขตบางกะปิ

- โรงเรียนบางกะปิ ครูเกษตร 7 คน
- โรงเรียนเทพศิลา ครูเกษตร 2 คน
- โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ครูเกษตร 6 คน

19 เขตลาดพร้าว

- โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม ครูเกษตร 2 คน
- โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ครูเกษตร 5 คน

20 เขตบึงกุ่ม

- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ครูเกษตร 2 คน
- โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร ครูเกษตร 2 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2

ครูเกษตร 2 คน

21 เขตลาดกระบัง

- โรงเรียนพรตพิทยพยัต ครูเกษตร 4 คน

- โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า ครูเกษตร 3 คน

- โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
ครูเกษตร 2 คน

22 เขตบางกอกน้อย

- โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม ครูเกษตร 6 คน

- โรงเรียนสตรีวัดระฆัง ครูเกษตร 3 คน

23 เขตธนบุรี

- โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลาลักษณ์ ครูเกษตร 2 คน

24 เขตบางขุนเทียน

- โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
ครูเกษตร 3 คน

- โรงเรียนศึกษานารีวิทยาคม ครูเกษตร 6 คน

25 เขตจอมทอง

- โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม ครูเกษตร 1 คน

26 เขตราษฎร์บูรณะ

- โรงเรียนแจรงร้อนวิทยาคม ครูเกษตร 2 คน

- โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม ครูเกษตร 1 คน

- โรงเรียนวัดพุทธบูชา ครูเกษตร 1 คน

- โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย ครูเกษตร 1 คน

27 เขตบางกอกใหญ่

- โรงเรียนทวีธาภิเศก ครูเกษตร 3 คน

- โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม ครูเกษตร 2 คน

- โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน ครูเกษตร 2 คน

- โรงเรียนนวมานนดิศฯ รัชมิ่งคณาภิเชก
ครูเกษตร 2 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

28 เขตหนองแขม

- โรงเรียนปัญญาบรรณ	ครูเกษตร	5 คน
- โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม	ครูเกษตร	6 คน

29 เขตภาษีเจริญ

- โรงเรียนจันทร์ประดิษฐ์ารามวิทยาคม	ครูเกษตร	2 คน
- โรงเรียนไชยฉิมพลีวิทยาคม	ครูเกษตร	3 คน
- โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	ครูเกษตร	4 คน
- โรงเรียนวัดรางบัว	ครูเกษตร	3 คน
- โรงเรียนสตรีวัดอัมรินทร์	ครูเกษตร	2 คน
- โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ	ครูเกษตร	4 คน

30 เขตตลิ่งชัน

- โรงเรียนวัดน้อยใน	ครูเกษตร	2 คน
- โรงเรียนสุวรรณพลับพลาวิทยาคม	ครูเกษตร	1 คน
- โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม	ครูเกษตร	2 คน

31 เขตจตุจักร

- โรงเรียนสารวิทยา	ครูเกษตร	5 คน
- โรงเรียนหอวัง	ครูเกษตร	4 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะ

ของคำถาม 2 แบบคือ

1. แบบสอบถามแบบปลายปิด (CLOSED FORM)
2. แบบสอบถามแบบปลายเปิด (OPEN FORM)

โดยแบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ของครู-อาจารย์

ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ก. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ค. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ง. ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอน

จ. ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และลักษณะของแบบสอบถาม

วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

2) ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากตำราทางวิชาการ ปัญหาพิเศษ

และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ

3) สร้างแบบสอบถาม

4) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อ

บกพร่อง

5) นำปัญหาพิเศษกลับมาแก้ไขข้อบกพร่อง

3.2.3 การทดสอบแบบสอบถาม (PRE - TEST)

แบบสอบถามปัญหาพิเศษหลังจากผ่านการแก้ไขข้อบกพร่อง และผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความแม่นยำและแก้ไขข้อบกพร่องพร้อมทั้งข้อเสนอแนะจากศึกษานิเทศกรรรมสามัญศึกษา 2 ท่าน คือ 1. นายวิทยา สิริอนุวัฒน์ 2. นายปัญญา พึ่งกริม และอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 2 ท่านคือ 1. นายปรีชา ลีทอง 2. นางสาวศรีพร สุวรมณีสวัสดิ์ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถาม

การส่งแบบสอบถามได้ขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยทำ

หนังสือนำส่งจากคณะดีไปยังสำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการทำเรื่องนำเพื่อส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครที่มี ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรโดยแบบสอบถามจะผ่านไปถึงผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติให้ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรช่วยกรอกแบบสอบถาม และให้ฝ่ายธุรการเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามจาก ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรอีกครั้งแล้วส่งคืนมายังสำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานครและผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนจาก สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานครด้วยตนเอง

3.2.5 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

แบบสอบถามที่ทำการส่งให้ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับ มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด 74 โรงเรียน 228 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ 54.39 ซึ่งจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่ไม่ได้กรอกข้อมูล 17 ชุด ซึ่งเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายจำนวนครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทำให้ได้แบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว 107 ชุด คิดเป็นร้อยละ 46.93 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความถี่และร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของ แบบสอบถามทุกฉบับ
(ดู) นำข้อมูลที่ได้แต่ละรายการรวมเข้าตารางข้อมูลดิบ แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การนำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่
2. นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละตัวเลือก

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. นำผลการวิเคราะห์มาอธิบาย และสรุปข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตอนที่ 4 ความต้องการค้ำพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

4.2 ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	37	34.58
หญิง	70	65.42
2. อายุ (ปี)		
20-25	2	1.87
26-30	10	9.35
31-35	32	29.91
36-40	43	40.19
41-45	11	10.28
46-50	5	4.67
51-55	2	1.87
56-60	2	1.87
3. ศาสนา		
พุทธ	102	95.33
คริสต์	3	2.80
อิสลาม	2	1.87
อื่น ๆ	0	0.00
4. สถานภาพสมรส		
โสด	44	41.12
สมรส	60	56.07
หม้าย	3	2.80

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
5. อายุราชการ (ปี)		
1-5	12	11.21
6-10	12	11.21
11-15	55	51.40
16-20	21	19.63
21-25	2	1.87
26-30	2	1.87
ตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป	3	2.80
6.1 ระดับการศึกษา		
อนุปริญญา, ปวส., ปมก., ปกศ. สูง	5	4.67
ปริญญาตรี	96	89.72
ปริญญาโท	6	5.61
6.2 วุฒิทางการศึกษา		
อนุปริญญา	(ความถี่)	
ปวส. เกษตรกรรม	(1)	
ปวส. สัตวบาล	(1)	
ปกศ. สูง เกษตรศาสตร์	(1)	
ปกศ. สูง เทคโนโลยีการผลิตพืช	(1)	
ปริญญาตรี (การศึกษาเกษตร)		
วทบ. ศึกษาศาสตร์เกษตร	28	
คบ. เกษตรศาสตร์	(20)	
คบ. เกษตรกรรมทั่วไป	(4)	
ค.อ.บ. เทคโนโลยีการผลิตพืช	(3)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำ rang ที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
ศศ.บ. เกษตรศาสตร์	(3)	
ศศ.บ. ส่งเสริมการเกษตร	(2)	
คบ. เทคโนโลยีการเกษตร	(1)	
วทบ. (เกษตรศึกษา) พืชสวน	(1)	
กศ.บ. สัตวบาล	(1)	
กศ.บ. เกษตร	(1)	
ปริญญาตรี (เกษตร)	(ความถี่)	
วทบ. สัตวศาสตร์	(5)	
วทบ. ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์	(4)	
วทบ. เกษตรกรรมทั่วไป	(3)	
วทบ. พืชสวน	(2)	
วทบ. พืชไร่	(1)	
วทบ. ปฐพีวิทยา	(1)	
วทบ. เทคโนโลยีการผลิตพืช	(1)	
วทบ. พืชศาสตร์	(1)	
ปริญญาตรี (อื่น ๆ)	(ความถี่)	
คบ. อาหารและโภชนาการ	(1)	
คบ. คหกรรมศาสตร์	(1)	
ศศ.บ. คหกรรม	(9)	
คบ. บริหารการศึกษา	(1)	
ศศ.บ. เคมี	(1)	
ศศ.บ. ศิลปศึกษา	(1)	
กศ.บ. ชีววิทยา	(2)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
กศ.บ. ภูมิศาสตร์	(1)	
ศศ.ม. เศรษฐศาสตร์สหกรณ์	(2)	
วทม. ครุศาสตร์เกษตร	(1)	
ปริญญาโท		
วทม. ส่งเสริมการเกษตร	(2)	
วทม. ปฐพีวิทยา	(1)	
7. ตำแหน่งในปัจจุบัน		
ครู	1	0.93
อาจารย์ 1	26	24.30
อาจารย์ 2	75	70.09
อาจารย์ 3	5	4.67
8. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร (ปี)		
1-5	13	12.15
6-10	19	17.76
11-15	55	51.40
16-20	16	14.95
21-25	2	1.87
26-30	2	1.87
9.1 หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน		
มี	95	88.79
ไม่มี	12	11.21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
9.2 หน้าที่นอกเหนือจากการสอน (ความถี่)		
• -ครูประจำชั้น (62)		
-ครูเวรประจำ (13)		
-หัวหน้าหมวดเกษตรกรรม (12)		
-พิสดหมวดกิจกรรม (10)		
-หัวหน้าชุมนุม ช.ก.ท. (9)		
-งานสหกรณ์โรงเรียน (9)		
-ฝ่ายวิชาการ (8)		
-งานอาคารสถานที่ (6)		
-ทำงานธุรการ (5)		
-หัวหน้าระดับ (5)		
-หัวหน้าแผนงาน (5)		
-หัวหน้างานอวกาศ (4)		
-หัวหน้าหมวดกิจกรรม (3)		
-กำกับนักศึกษาวิชาทหาร (3)		
-ประชาสัมพันธ์ (3)		
-ฝ่ายปกครอง (3)		
-รองผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม (1)		
-งานพัฒนาบุคคล (1)		
-พิธีกรหน้าเสาธง (1)		
-วัดผลและประเมินผลการศึกษา (1)		
-งานพยาบาล (1)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
-ที่ปรึกษาชุมนุมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่ง แวดล้อม (1)	(1)	
-เจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ (1)	(1)	

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 107 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.42 เพศชาย ร้อยละ 34.58 , อายุของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ใน ช่วง 36-40 ปี คิดเป็น ร้อยละ 40.19 รองลงมาคืออายุ 31-35 ปี คิดเป็น ร้อยละ 29.91 และอายุ 41-45 ปีคิดเป็นร้อยละ 10.28

ส่วนทางด้านศาสนาพบว่า นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.33 รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 2.80 , 1.87 ตามลำดับ สถานภาพการสมรสของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนมากสมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 56.07 รองลงมาคือโสดและหย่าร้างคิดเป็นร้อยละ 41.12 , 2.80 ตามลำดับ , อายุราชการ ส่วนมากมีอายุ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมาคืออายุ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.63 และกลุ่มที่มีอายุราชการเท่ากันคือ 1-5 ปี , 6-10 ปี และ 21-25 ปี , 26-30ปี คิดเป็นร้อยละ 11.21 , 11.21 , 1.87 , 1.87 ตามลำดับ , ระดับการศึกษาของครู- อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 89.72 , รองลงมาคือ ระดับ ปริญญาโทและอนุปริญญา ปวส., ปมก., ปกศ.สูง คิดเป็นร้อยละ 5.61 , 4.67 ตามลำดับ, ทางด้านวุฒิทางการศึกษา พบว่ามีวุฒิทางการศึกษาเกษตร เช่น คบ, คอ.บ, ศศ.บ, กศ.บ., วทบ. เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะ วุฒิวทบ.ศึกษาศาสตร์เกษตร ความถี่ 28 , รองลงมาคือวุฒิ คบ.เกษตรศาสตร์, คบ.เกษตรกรรมทั่วไป ความถี่ 20 , 4 ตามลำดับ นอกเหนือจากวุฒิทาง

เอกสารที่ผู้ศึกษามีวุฒิทางเกษตรโดยตรง เช่น เพ็ญทบ.วศีสถิตวบาลนัททพวณ่งเสรมการเกษตรและสหกรณ์การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความถี่ 5 , 4 ตามลำดับ ส่วนวุฒิที่ไม่เกี่ยวข้องกับ ด้านเกษตร แต่มีวุฒิครูได้แก่ วุฒิสศ.บ. คหกรรม , กศ.บ. ชีววิทยา , กศ.บ. ภูมิศาสตร์ ความถี่ 3 , 2 ตามลำดับ , ตำแหน่งของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร ตำแหน่งอาจารย์ 2 มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70.09 รองลงมาคืออาจารย์ 1 และ อาจารย์ 3 คิดเป็นร้อยละ 24.30 , 4.67 ตามลำดับ , ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร ส่วนมากมีประสบการณ์สอนวิชาเกษตร 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมาคือ 6-10 ปี , 16-20 ปี , 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.76 , 14.95 , 12.15 ตามลำดับ , หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนส่วนมากมีหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนคิดเป็นร้อยละ 88.79 และไม่มีหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนคิดเป็นร้อยละ 11.21 หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนมีจำนวนมากที่สุดคือ เป็นครูประจำชั้น รองลงมาคือ ครูเวร , หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมตามลำดับ

ตารางที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
1. จำนวนคาบการสอน/สัปดาห์		
5-10	4	3.74
11-15	38	35.51
16-20	56	52.34
21-25	5	4.67
มากกว่า 25 คาบ	2	1.87
วิชาที่ทำการเปิดสอนได้แก่		
วิชาด้านพืช (ความถี่)		
งานเกษตรพื้นฐาน (47)		
โครงการเกษตร (30)		
การปลูกพืชผักทั่วไป (26)		
การผสมดินปลูก (24)		
การผลิตกล้าไม้ (22)		
การปลูกพืชผักสวนครัว (22)		
การผลิตพันธุ์ไม้ (20)		
การผลิตกล้าไม้ (18)		
การเพาะเห็ดอย่างง่าย (18)		
การปลูกไม้ประดับ (17)		
การปลูกไม้ตัดดอก (16)		
การปลูกไม้ดอกประดับ (15)		
การปลูกพืชสมุนไพร (14)		
การขยายพันธุ์พืชสวนประดับ (13)		
การทำไม้ตัดไม้แคระ (12)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
การจัดสวน (10)		
ดินและปุ๋ย (10)		
การเพาะเห็ดด้วยวัสดุผสม (8)		
การผลิตก้อนเชื้อเห็ด (8)		
การปลูกไม้ผลประเภทล้มลุก (8)		
การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ (6)		
การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ (6)		
หลักพืชกรรม (5)		
การบริหารงานเกษตร (4)		
การปลูกพืชยืนต้นและสวนป่า (2)		
วิชาด้านสัตว์		
การเลี้ยงปลาสวยงาม (20)		
การเลี้ยงกระต่าย (11)		
การเลี้ยงไก่เนื้อ (5)		
การเลี้ยงปลาน้ำจืด (5)		
การเลี้ยงเป็ดเนื้อ (1)		
วิชาด้านกิจกรรม		
ชุมนุม ช.ก.ท. (25)		
กิจกรรมอิสระ (25)		
ลูกเสือ-เนตรนารี (20)		
วิชาอื่น ๆ		
เศรษฐศาสตร์เกษตร (3)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น (3) ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
วิชาอื่น ๆ (ความถี่)		
หลักสหกรณ์ (2)		
พื้นฐานอาชีพขนาดเล็ก (2)		
ช่างประดิษฐ์สิ่งจำลอง (1)		
ช่างเขียนสีลวดลายบนผลิตภัณฑ์ (1)		
สังคมศึกษา (1)		
2. การสอนซ้ำรายวิชาเดิม		
ซ้ำ	104	97.20
ไม่ซ้ำ	3	2.80
3. กรณีที่ครู-อาจารย์สอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาเกษตร (ความถี่)		
-สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารีซึ่งเป็นกิจกรรม บังคับครูทุกคนต้องสอน	(31)	
-จำนวนครูที่สอนวิชาอื่นไม่พอ	(26)	
-มีความสามารถในการสอนวิชานั้นอย่างดี	(14)	
-เดิมสอนวิชาวิทยาศาสตร์	(3)	
-เดิมสอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี	(2)	
-เดิมสอนวิชาสุขศึกษา	(1)	
4.1 จำนวนคาบการสอนโดยเฉลี่ยในรอบ 3 ปีการศึกษา (คาบ/สัปดาห์)		
5-10 คาบ	4	3.74
11-15 คาบ	29	27.10
16-20 คาบ	58	52.21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 21-25 คาบ การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไข 16 ให้เป็น 14:95 โยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
4.2 จำนวนคาบการสอนมากที่สุดในรอบ 3 ปีการศึกษา (คาบ/สัปดาห์)		
10-15 คาบ	25	23.36
16-20 คาบ	72	67.29
21-25 คาบ	10	9.35
4.3 จำนวนคาบการสอนน้อยที่สุดในรอบ 3 ปีการศึกษา (คาบ/สัปดาห์)		
1-5 คาบ	4	3.74
6-10 คาบ	9	5.61
11-15 คาบ	66	61.68
16-20 คาบ	28	26.17
5. ความคิดเห็นต่อจำนวนคาบการสอน/สัปดาห์		
มากเกินไป	6	5.61
ค่อนข้างมาก	16	14.95
เหมาะสมแล้ว	83	77.57
น้อยเกินไป	2	1.87
6. ความคิดเห็นต่อจำนวนคาบการสอนในหนึ่งสัปดาห์ที่ สามารถปฏิบัติงานได้ดีมีประสิทธิภาพที่สุด		
1-5 คาบ	1	0.93
6-10 คาบ	3	2.80
11-15 คาบ	31	28.97
16-20 คาบ	72	67.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มาไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
7. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรของโรงเรียน	(ความถี่)	
-โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้ ให้นักเรียนเลือกอย่างเสรี	(75)	
-โรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตาม ความเหมาะสม	(29)	
-ให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี	(8)	
-เป็นวิชาเลือกบังคับ, พื้นฐานบังคับ	(2)	
8. ความตั้งใจเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร	(ความถี่)	
-ตั้งใจแต่ไม่มากนัก	(54)	
-ไม่ค่อยตั้งใจ	(36)	
-ตั้งใจมาก	(15)	
-มีทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจปะปนกัน	(2)	
-ไม่ตั้งใจเลย	(1)	
9.1 สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนวิชาเกษตร	(ความถี่)	
-ของจริง	(75)	
-รูปภาพ, ภาพเหมือน, แผ่นภาพ	(38)	
-เครื่องมือเกษตร	(23)	
-เอกสารประกอบการสอน, ชุดการสอน, ใบงาน	(22)	
-สไลด์	(21)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นาน (14) หน้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
-แผ่นใส, เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	(11)	
-white board	(2)	
-แบบจำลอง	(1)	
9.2 สาเหตุที่มีการใช้สื่อมาก	(ความถี่)	
-เกิดทักษะได้ชัดเจน	(21)	
-หาง่ายราคาไม่สูงมาก	(16)	
-นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง	(9)	
-เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและงานที่กำลังปฏิบัติ	(4)	
-สะดวก, ทันสมัย, รวดเร็ว, ประหยัดเวลา, สามารถเตรียมได้ล่วงหน้า	(3)	
-ตรงกับวิชาที่สอน	(2)	
-นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	(2)	

จากตารางที่ 2 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร พบว่า โดยทั่วไปครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรจะทำการสอนสัปดาห์ละ 16-20 คาบ คิดเป็นร้อยละ 52.34 รองลงมาคือทำการสอนสัปดาห์ละ 11-15 คาบ , 21-25 คาบ คิดเป็น ร้อยละ 35.51, 4.67 ตามลำดับ วิชาที่ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนมากทำการสอนได้แก่ วิชาด้านพืช ได้แก่วิชางานเกษตรพื้นฐานความถี่ 47 รองลงมาคือวิชาโครงการเกษตร, การปลูกพืชผักทั่วไป , การผสมดินปลูก ความถี่ 30 , 26 ตามลำดับวิชาทางด้านสัตว์ที่ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนมากทำการสอนได้แก่ วิชาการเลี้ยงปลาสวยงาม ความถี่ 20 รองลงมาคือวิชาการเลี้ยงไก่เนื้อ , การเลี้ยงปลาน้ำจืด ซึ่งมีความถี่

เท่ากันคือ 5 วิชาด้านกิจกรรมและอื่น ๆ ส่วนมากทำการสอน ชมรม ช.ก.ท., กิจกรรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิสระความถี่เท่ากันคือ 25 รองลงมาคือ วิชาลูกเสือ-เนตรนารี , หลักการถนอม
ผลิตผู้ลเกษตร ความถี่ 20 , 12 ตามลำดับ , วิชาที่สอนส่วนใหญ่จะทำการสอนซ้ำวิชา
เดิมคิดเป็นร้อยละ 97.20 และไม่ซ้ำวิชาเดิม คิดเป็น ร้อยละ 2.80 ,

กรณีที่ครู-อาจารย์สอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาเกษตรพบว่าสอนวิชาลูกเสือ
-เนตรนารี ซึ่งเป็นกิจกรรมบังคับครูทุกคนต้องสอนมากที่สุด ความถี่ 31 รองลงมาคือ
ครูที่สอนวิชาอื่นไม่พอ , มีความสามารถในการสอนวิชานั้นอย่างดี ความถี่ 26 , 14
ตามลำดับ , ในรอบ 3 ปีการศึกษา ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด สัปดาห์ละ 16-20 คาบ
คิดเป็นร้อยละ 67.29 รองลงมาคือ 10-15, 21-25 คิดเป็นร้อยละ 23.36 , 9.35 ตาม
ลำดับ , ในรอบ 3 ปีการศึกษาภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุดสัปดาห์ละ 11-15 คาบ มีจำนวนมากที่
สุดคิดเป็นร้อยละ 61.21 รองลงมาคือ 10-15 คาบ , 21-25 คาบ คิดเป็นร้อยละ 23.36 ,
9.35 ตามลำดับ และในรอบ 3 ปีการศึกษา ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุดสัปดาห์ละ 11-15
คาบมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 61.68 รองลงมาคือ 16-20 คาบ , 6-10 คาบ
คิดเป็นร้อยละ 26.17 , 5.61 ตามลำดับ , ความคิดเห็นต่อจำนวนคาบการสอนต่อ
สัปดาห์ของครูเกษตรพบว่าจำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์เหมาะสมแล้ว มากที่สุดคิดเป็น
ร้อยละ 77.57 รองลงมาคือ ค่อนข้างมาก และ มากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 14.95, 5.61
ตามลำดับ , ความคิดเห็นของครูว่าควรสอนสัปดาห์ละกี่คาบ จึงจะสามารถปฏิบัติงานดี
มีประสิทธิภาพมากที่สุด พบว่าการสอนต่อสัปดาห์ 16-20 คาบ สามารถปฏิบัติงานดีมีประสิทธิ
ภาพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.29 รองลงมาคือ 11-15 คาบจำนวน ร้อยละ 28.97 ,
การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรนั้นพบว่าโรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้ว
ให้นักเรียนเลือกอย่างเสรี มากที่สุดมีความถี่ 75 รองลงมาคือ โรงเรียนกำหนดวิชาและ
แบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม ความถี่ 29 นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรจากการวิจัย
พบว่าตั้งใจแต่ไม่มากนัก จำนวนมากที่สุด ความถี่ 54 รองลงมาคือ ไม่ค่อยตั้งใจและตั้งใจ
มาก ความถี่ 33 , 15 ตามลำดับ วิชาเกษตรที่ทำการสอนอยู่ ใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน
ประเภทของจริงมากที่สุด ความถี่ 75 รองลงมาคือเอกสารประกอบการสอนชุดการสอน
ใบงาน , รูปภาพ ภาพเหมือน แผ่นภาพ , เครื่องมือการเกษตร , วัสดุ ความถี่ 38 ,
23 , 22 ตามลำดับ เหตุผลของการเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้พบว่า ทำให้เกิดทักษะได้
ชัดเจนจำนวนมากที่สุด ความถี่ 21 รองลงมาคือ หาง่ายราคาไม่สูง, ได้ฝึกปฏิบัติจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ฐานไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
, เหมาะสมกับเนื้อหาและวิชางานที่ปฏิบัติ ความถี่ 16, 9 , 4 ตามลำดับ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน

สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตร	ลำดับความสำคัญ (ลำดับที่) N=107				
	1	2	3	4	5
1. การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร	38	18	14	9	11
2. ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่	22	40	11	10	18
3. ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวนเพียงพอ)	16	16	36	16	8
4. วิธีการสอนของครูเกษตร	8	6	9	30	17
5. บุคลิกภาพของครูเกษตร	6	5	15	6	13
6. สภาพของท้องถิ่น	12	6	9	26	24
7. ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน	1	12	10	2	9
8. นักเรียนรุ่นก่อน ๆ	0	1	0	2	2
9. ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียน	2	2	2	2	3
10. ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง	0	0	1	0	1
11. ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากรในโรงเรียน	0	1	0	4	1

จากตารางที่ 3 อันดับความสำคัญที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตร

อันดับ 1 การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร

อันดับ 2 ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่

อันดับ 3 ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวนเพียงพอ)

อันดับ 4 วิธีสอนของครูเกษตร

อันดับ 5 สภาพของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
1. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ทำการสอน		
1.1 กลุ่มใหญ่มากเกินไป	(ความถี่)	
40 คน	(4)	
45 คน	(6)	
50 คน	(16)	
55 คน	(4)	
60 คน	(2)	
65 คน	(1)	
1.2 กลุ่มค่อนข้างใหญ่	(ความถี่)	
25 คน	(1)	
30 คน	(2)	
35 คน	(3)	
40 คน	(4)	
45 คน	(7)	
50 คน	(12)	
55 คน	(2)	
60 คน		
1.3 กลุ่มเหมาะสมดีแล้ว	(ความถี่)	
5 คน	(1)	
10 คน	(2)	
15 คน	(0)	
20 คน	(5)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้จำหน่ายไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง 20 คน หักดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเข้า (5) เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=107)	ร้อยละ
25 คน	(18)	
30 คน	(8)	
35 คน	(4)	
40 คน	(4)	
2. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่มีการฝึกภาคปฏิบัติ		
- ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน	11	10.28
- ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน	38	35.51
- กลุ่มละ 20-30 คน	48	44.86
- กลุ่มละ 30-40 คน	10	9.35
3.1 ห้องเรียนที่ใช้ในการสอนวิชาเกษตร		
มี	59	55.14
ไม่มี	48	44.14
3.2 การแก้ปัญหากรณีไม่มีห้องเรียน (ความถี่)		
- ห้องเรียนทั่วไปที่เรียนได้ทุกวิชา (15)		
- โรงอาหาร (10)		
- หอประชุม (9)		
- บริเวณหมวดเกษตรกรรม (8)		
- ใต้ร่มไม้ (7)		
- ลานที่ว่างบริเวณเรือนเพาะชำ (6)		
- พื้นที่ปฏิบัติงาน (6)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
4. การจัดสถานที่ปฏิบัติงานของโรงเรียนในการสอนภาคปฏิบัติ		
จัด	78	72.80
ไม่จัด (สาเหตุ)	29	27.10
1. ไม่มีพื้นที่พื้นที่จำกัดไม่เพียงพอ		
2. พื้นที่ปฏิบัติงานเกษตรกรรมถูกนำไปสร้างอาคารเรียน		
5. พื้นที่ปฏิบัติงาน (ความถี่)		
ด้านพืช		
พื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่	(49)	
1 - 5 ไร่	(3)	
ด้านสัตว์		
พื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่	(2)	
1 - 5 ไร่	(4)	
กิจกรรม		
พื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่	(17)	
1 - 5 ไร่	(3)	
ไม่ระบุ	(29)	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107
6: วิธีแก้ปัญหาค้นคว้าที่ไม่มีสถานที่ปฏิบัติงาน	(ความถี่)
1) ปลูกพืชผักไม้ดอกไม้ประดับลงในกระถางหรือถุงดำ	(52)
2) ปลูกไม้ดอกไม้ประดับตามระเบียงอาคารเรือน	(20)
3) ปลูกในกระถางแขวน	(12)
4) ดินไม้ที่ปลูกไม่มีที่เก็บแก้ไขโดยให้นักเรียนนำกลับไปปลูกที่บ้าน	(11)
5) เพาะชำกล้าไม้ในเรือนเพาะชำ	(8)
6) หาที่ฝึกปฏิบัติงานตามแนวกำแพงรั้วหรือข้างห้องเรียนที่ว่าง	(6)
7) ประชุมวางแผนเพื่อเคลียร์บริเวณโดยการทำต้องปฏิบัติแต่ละปีการศึกษา	(4)
8) ใช้แปลงสาธิต	(3)
9) สอนในห้องเรียน	(2)
10) กระจายพันธุ์ไม้ไปไว้ตามที่ต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ	(2)
7: ปัญหาด้านสถานที่ปฏิบัติงานวิชาเกษตร	
1) มีพื้นที่ปฏิบัติการน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	(45)
2) ไม่มีสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน	(32)
3) สถานที่ฝึกปฏิบัติงานเกษตรอยู่ไม่เป็นที่ยังไม่สามารถจัด	(15)
4) ดินไม่มีความอุดมสมบูรณ์เปลืองงบประมาณในการใส่ปุ๋ย	(13)
5) พื้นที่ปฏิบัติงานเกษตรไม่มีรั้วรอบขอบชิด	(13)
6) สถานที่ไม่เป็นสัดส่วน	(12)
7) สิ่งแวดล้อมในการปลูกพืชไม่ได้ พืชไม่ได้รับแสงแดด	(9)
8) ไม่มีเรือนเพาะชำ	(8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107
9) มีพื้นที่กว้างขวางการดูแลทำได้ไม่ทั่วถึง	(7)
10) ขาดแหล่งน้ำที่ดี	(6)
11) ต้นไม้ที่นักเรียนปลูกหาหรือถูกทำลาย	(5)
12) พื้นที่ปฏิบัติงานเป็นดินเหนียวมากต้องเสียเวลาปรับสภาพดิน	(5)
13) คนงานก่อสร้างรบกวนผลผลิตของนักเรียน	(4)
14) พื้นที่ปฏิบัติงานเป็นดินเหนียว	(4)
15) มีสถานที่ฝึกปฏิบัติงานมากเกินไป	(3)
16) โรงเรียนเปิดใหม่บริเวณบางแห่งยังต้องปรับปรุงทำให้	(3)
17) ดินไม่มีความอุดมสมบูรณ์เปลืองงบประมาณในการใส่ปุ๋ย	(3)
18) พื้นที่ปฏิบัติงานเกษตรไม่มีรั้วรอบขอบชิด	(3)
8. ความต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียนและสถานที่ ปฏิบัติงานวิชาเกษตร	(ความถี่)
1) จัดห้องเรียนให้เพียงพอโดยเฉพาะของหมวดเกษตร	(64)
2) จัดสถานที่ฝึกให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	(40)
3) ปรับปรุงพื้นที่ปฏิบัติงานเกษตรให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช	(30)
4) จัดสถานที่เก็บวัสดุต่าง ๆ ให้พร้อมและสะดวกในการปฏิบัติ	(21)
5) จัดหาพื้นที่ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น	(17)
6) ความมีห้องพักครู และห้องประจำวิชาหรือห้องเรียนวิชาเกษตร โดยเฉพาะ	(15)
7) ปรับปรุงระบบน้ำให้ดีพอ	(12)
8) จัดนักรการช่วยเหลือแลต้นไม้พืชผักของหมวดเกษตรโดยเฉพาะ	(10)
9) จัดวิชาเรียนให้เหมาะสมกับสถานที่ฝึกงานและผู้สอน	(8)
10) ห้ามบุคคลภายนอกเข้าออกในโรงเรียนเสียเวลาปรับสภาพดิน	(7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนที่ขอใช้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107
11) จัดหาอุปกรณ์จำพวกเครื่องมือเกษตร เช่นพลั่ว คราด จอบ	(7)
12) จ้างรถไถดินและปรับพื้นที่เพราะปัญหาเรื่องน้ำท่วมพื้นที่ ปฏิบัติงานเกษตร	(6)
13) เนื่องจากมีพื้นที่น้อยจึงต้องการได้โรงฝึกแทนบริเวณปฏิบัติ งานแวดล้อมในการปลูกพืชไม้ดัดพืชไม่ได้รับแสงแดด	(5)
14) ต้องการเปลี่ยนห้องเรียนเกษตรให้อยู่ใกล้กับพื้นที่ปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์	(3)
15) ให้งบประมาณสร้างโรงเรือนกลางแจ้ง	(1)
16) จัดทำถังล้อย หรือบริเวณกันสาดสำหรับปลูกพืช	(1)
9. การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชา	(ความถ
1) จัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวม เนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ	(72)
2) ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ	(26)
3) ใช้แผนการสอนของกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมกันเปลี่ยน แปลงตามความเหมาะสมและโอกาสตามสภาพของ โรงเรียนที่สอน	(9)
4) สอนเนื้อหาตามหนังสือเรียน	(8)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=107)	ร้อยละ
10.1 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชา		
ไม่มี	82	76.94
มี	21	19.62
ไม่ระบุ	4	27.91
10.2 ปัญหาที่พบ	(ความถี่)	
1) หนังสือที่ใช้ค้นคว้ามีน้อยอาจตีความไม่ชัดเจนผิด วัตถุประสงค์ไปได้ควรมีคู่มือสอนที่แน่นอน	(12)	
2) วิชาที่สอนยังไม่มีหนังสือหรือคู่มือซึ่งต้องจัดทำเองจึง ทำให้ยุ่งยากและใช้เวลานาน	(10)	
3) บางรายวิชาส่วนใหญ่มีแต่คำอธิบายรายวิชาต้อง กำหนดจุดประสงค์เองทำให้วิชาเดียวกันแต่ละ โรงเรียนจุดประสงค์ต่างกัน	(5)	
4) จุดประสงค์และเนื้อหากว้างไปไม่เหมาะสมกับระดับ การศึกษา	(4)	
5) บางครั้งอาจสอนครอบคลุมเนื้อหาไม่หมด	(4)	
6) การกำหนดเนื้อหาวิชาของวิชากว้างเกินไปขาดคู่มือ ทำให้แต่ละโรงเรียนอาจทำการสอนครอบคลุมเนื้อหา ไม่เท่ากัน	(3)	
7) หนังสืออ้างอิงหายากคู่มือการสอนไม่มีขาย	(3)	
8) ผู้ปกครองไม่เข้าใจว่าทำต้องเรียนเกษตรเนื่องจาก ผู้ปกครองไม่สนใจมุ่งให้นักเรียนเรียนวิชาทางสามัญ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่แนบเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญ (2) ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
11. วิธีการสอนของครูเกษตร 1) ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน และทำแผน การสอนเป็นรายคาบ (68) 2) ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือ (26) 3) ทำแผนการสอนตามเนื้อหาวิชาที่กำหนดเปลี่ยน ตามสภาพฤดูกาลและความพร้อมของนักเรียน (5) 4) สอนตามหลักสูตรที่นักเรียนจะนำไปใช้ได้ในชีวิต ประจำวันยึดหยุ่นตามเด็กและสิ่งแวดล้อม (4) 5) สอนก่อนแล้วจึงปฏิบัติจริง (1)	(ความถี่)	
12. การจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร 1) ทำโครงการเสนอขออนุมัติงบประมาณ/ปีการศึกษาเพื่อ ขออนุมัติต่อผู้บริหาร (93) 2) ขอซื้อได้ตลอดปีโดยใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา (20) 3) เก็บเงินจากนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตคืนนักเรียน (11) 4) ใช้เงินรายได้หมุนเวียนในหมวดวิชา (7) 5) บางครั้งนักเรียนลงทุนปลูกผักเองขายแล้วปันผล (4)	(ความถี่)	
13.1 ปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตร ไม่มี 73 68.22 มี 34 31.78		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
<p>13.2 ปัญหาในการจัดหาวัสดุฝึก</p> <p>1) โรงเรือนมักมีหลักสูตรวิชาที่เปิดมาใหม่ ๆ หลายวิชาวัสดุฝึกบางอย่างค่อนข้างหายากงบประมาณก็น้อย (12)</p> <p>2) วัสดุบางอย่างหายากราคาแพง และไม่รู้แหล่งผลิต (9)</p> <p>3) วัสดุฝึกบางอย่างหาซื้อยากราคาแพงและไม่รู้แหล่งผลิต (8)</p> <p>4) โรงเรือนมีหลักสูตรที่เปิดใหม่หลายวิชาวัสดุฝึกบางอย่างค่อนข้างหายาก งบประมาณก็น้อย (6)</p> <p>5) วัสดุบางชนิดมีราคาแพงเกินไปเพราะไม่สามารถไปซื้อจากแหล่งผลิตได้ (2)</p> <p>6) จัดซื้อวัสดุฝึกคุณภาพไม่ได้ เนื่องจากต้องซื้อในราคาที่กำหนด (2)</p>	(ความถี่)	
<p>14. ปัญหาที่พบในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการเกษตร</p> <p>1) มีแต่จำนวนไม่เพียงพอ (31)</p> <p>2) สื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่ (21)</p> <p>3) สื่อและอุปกรณ์ที่มีมักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มีอาคารหรือสถานที่เก็บให้ปลอดภัย (18)</p> <p>4) มีสื่อและอุปกรณ์แต่ขั้นตอนการเบิกใช้ยุ่งยาก (16)</p> <p>5) โรงเรือนขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อ (14)</p> <p>6) โรงเรือนไม่เคยมีสื่อชนิดนี้มาก่อน (8)</p> <p>7) มีแต่ใช้ห้องโสตทัศนศึกษาไม่ได้ตรงกับวิชาอื่นที่ใช้ (7)</p>	(ความถี่)	

ตารางที่ 4. (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
8) ผู้ใช้ขาดความรับผิดชอบต่อเครื่องมือที่เปิดไป	(3)	
9) ส่วนมากเป็นปัญหาเรื่องส่วนตัวต้องใช้เงินส่วนตัว ไม่ต้องการมีปัญหากับระบบราชการ	(3)	
15. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาข้อ 14	(ความถี่)	
1) โรงเรียนควรจัดหาสื่อให้เพียงพอต่อการไว้ใช้	(29)	
2) ควรจัดสถานที่เก็บรักษาสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ให้เป็น สัดส่วนและมิดชิดป้องกันการสูญหาย จัดทำบัญชีเบิก จ่ายชัดเจน	(26)	
3) โรงเรียนควรเพิ่มงบประมาณ ให้หมวดเกษตรกรรม ให้เพียงพอ	(15)	
4) ควรจัดบุคลากรให้เพียงพอต่อการสอน	(11)	
5) ควรจัดหาคณะซ่อมสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน	(9)	
6) ควรมีขั้นตอนการเบิกงบประมาณที่ง่ายขึ้น	(8)	
7) ควรเปิดสอนวิชาเกษตรโดยควบคุมจำนวนนักเรียน ให้เหมาะสม	(5)	
8) โรงเรียนควรจัดซื้อวิดีโอ เครื่องฉายสไลด์ประจำ ทุกหมวด	(4)	
9) โรงเรียนควรมีหน่วยงาน ซึ่งมีทุกหมวด ชื่อว่า ฝ่ายอุปกรณ์การสอน จัดซื้อจัดหาและบริการให้ครู ทั่วไปใช้สอนได้ตลอดเวลา	(3)	
10) ให้จัดศูนย์หนังสือเพื่ออืมและทำหน้าที่ผลิตสื่อ	(3)	
11) หาทุนนอกงบประมาณ	(1)	
12) ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ครบทุกหมวดเพื่อใช้พิมพ์		

จากตารางที่ 4 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร จากการวิจัยขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ทำการสอนพบว่านักเรียนกลุ่มใหญ่มาก มากเกินไปจำนวนนักเรียนมากที่สุด ความถี่ 50 รองลงมาคือ ความถี่ 45 , 40 , 55 ตามลำดับ, กลุ่มนักเรียนค่อนข้างใหญ่ พบว่านักเรียนมากที่สุด ความถี่ 50 รองลงมาคือความถี่ 45 , 40 , 30 คิดเป็นร้อยละตามลำดับ , กลุ่มนักเรียนที่มีขนาดเหมาะสมดีแล้วพบว่ามี ความถี่ 25 มีจำนวนมากที่สุดรองลงมาความถี่ 30 , 20 ตามลำดับ , ขนาดของ กลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรซึ่งมีการฝึกภาคปฏิบัติด้วยพบว่าควรมีขนาด กลุ่มละ 20, 30 คนจำนวนมากที่สุดรองลงมาคือไม่เกิน กลุ่มละ 20 คน. ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน คิดเป็น ร้อยละ 35.51 , 10.28 ตามลำดับ , วิชาที่สอนมีห้องเรียนเฉพาะมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.14 ไม่มีห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.85 กรณีที่ไม่มีห้องเรียนวิชาเกษตรใช้ห้องเรียน ที่ทั่วไปที่ใช้เรียนได้ทุกวิชาจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้โรงอาหาร, หอประชุมและบริเวณ หมวดเกษตรกรรม ตาม ลำดับ , ในการสอน ภาคปฏิบัติโรงเรียนจัดพื้นที่ปฏิบัติงานให้ มากที่สุด คิดเป็น 72.80 และไม่จัดคิดเป็นร้อยละ 27.10 , โรงเรียนจัดพื้นที่ปฏิบัติงาน วิชาที่สอนด้านพืชจำนวนมากที่สุด โดยพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่จำนวนมากที่สุด และพื้นที่ 1-5 ไร่ ทางด้านสัตว์จัดพื้นที่ให้โดยมีพื้นที่ 1-5 ไร่มากที่สุดมีพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่ทางด้านกิจกรรมจัดพื้นที่ให้ มีพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่ และพื้นที่ โรงเรียนไม่จัดพื้นที่ฝึกปฏิบัติงานให้พบว่าปลูกพืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับลงในกระถางหรือถุงดำมากที่สุดความถี่ 52 รองลงมาคือ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับตามระเบียงอาคาร, ปลูกในกระถางแขวน , ดินไม้ที่ปลูกไม่มีที่เก็บกักไขโดยให้นักเรียนนำกลับไปปลูกที่บ้าน ความถี่ 20 , 12 , 11 ตามลำดับ , ปัญหาด้านสถานที่ปฏิบัติงานพบว่ามีพื้นที่ปฏิบัติงานน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนมีจำนวนมากที่สุด ความถี่ 45 รองลงมาคือไม่มีสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ความถี่ 32 , สถานที่ฝึกปฏิบัติงานเกษตรอยู่ไม่เป็นที่ยังไม่สามารถจัดระเบียบได้ ความถี่ 15 , ดินไม่มีความอุดมสมบูรณ์เปลืองงบประมาณ, พื้นที่ปฏิบัติไม่มีรั้วรอบขอบชิด มีความถี่เท่ากัน คือ 13 , ความต้องการของครูเกษตร ที่ให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน พบว่าต้องการให้จัดห้องเรียนและสถานที่ปฏิบัติงานพบว่าต้อง การให้จัดห้องเรียนให้เพียงพอมากที่สุดความถี่ 61คน รองลงมาคือจัดสถานที่ฝึกให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนความถี่ 40 , สร้างห้องเรียนของ หมวดเกษตรกรรม ความถี่ 36 , ปรับปรุงพื้นที่ปฏิบัติงานเกษตรให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช

เกษตรสวนมากจะจัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ รองลงมาคือใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ , ใช้แผนการสอนของกลุ่มโรงเรียนที่ทำร่วมกัน ตามลำดับ , ปัญหาเกี่ยวกับการ กำหนดเนื้อหารายวิชาพบว่า หนังสือที่ใช้ค้นคว้ามีจำนวนน้อยอาจตีความไม่ชัดเจนผิดพลาดประสงค์ไปได้ควรมีคู่มือสอนที่แน่นอนมากที่สุด รองลงมาคือ วิชาที่สอนยังไม่มีหนังสือ หรือ คู่มือซึ่งต้องจัดทำเองทำให้ยุ่งยากและใช้เวลานานมาก , จากการศึกษาพบว่าคู่มือทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนและทำแผนการสอนเป็นรายคาบ คิดเป็นรองลงมาคือทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียนการจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตรจากการศึกษาพบว่าทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษาเพื่อขออนุมัติต่อผู้บริหารล่วงหน้ามากที่สุด รองลงมาคือขอซื้อได้ตลอดปีโดยใช้เงินบำรุงการศึกษา , ปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตรพบว่า ไม่มีปัญหามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68.22 ปัญหาในการจัดหาวัสดุฝึกไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนมากที่สุด รองลงมาวัสดุฝึกบางอย่างหาซื้อยากราคาแพงและไม่รู้แหล่งผลิต , วัสดุฝึกมีคุณภาพไม่ดีเนื่องจากต้องซื้อตามราคาที่กำหนด , ปัญหาที่พบในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการเกษตรจำนวนมากที่สุดคือ มีแต่จำนวนมีมพรองลงมาคือ มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดและเสียหายเป็นส่วนใหญ่ , สื่อและอุปกรณ์ที่มีมักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มีสถานที่เก็บให้ปลอดภัย ตามลำดับ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในการแก้ปัญหาโรงเรียนควรจัดหา สื่อให้เพียงพอต่อการใช้จำนวนมากที่รองลงมาคือ ควรจัดสถานที่เก็บรักษาสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ให้เป็นสัดส่วนและมีมติชัดเจนป้องกันการสูญหายจัดทำบัญชีเบิกจ่ายให้ชัดเจน

ตารางที่ 5 ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
1. การฝึกอบรมในด้านการสอน		
ไม่เคย	19	17.76
เคย	88	82.24
เรื่องที่เคยรับการอบรม	(ความถี่)	
1) การสอนวิชาโครงงานหลักสูตร 2533	(32)	
2) การสอนวิชาเกษตรในศตวรรษที่ 21	(28)	
3) ระฆังฆาน 1, 2	(26)	
4) การพัฒนาคุณภาพการสร้างงาน	(19)	
5) การสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา	(15)	
6) การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้	(15)	
7) การเขียนแผนการสอน	(13)	
8) การผลิตชุดการสอน	(12)	
9) การสอนเป็นกระบวนการกลุ่ม	(10)	
10) การผลิตสื่อและพัฒนาการเรียนการสอน	(8)	
11) การสอนแบบสำเร็จรูป	(7)	
12) การสร้างงาน	(6)	
13) นวัตกรรมบูรณาการ	(5)	
14) การจัดทำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์	(4)	
15) สุกชีครุศิลป์	(4)	
16) การเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน	(2)	
17) การสอนวิชาเกษตรระดับปวท.	(2)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
18) การฝึกสอนการอบรมการเพาะเห็ดระดับ ชาวบ้าน	(1)	
2.1 การฝึกอบรมในด้านการเกษตร		
ไม่เคย	23	21.44
เคย	84	78.51
2.2 เรื่องที่เคยได้รับการอบรม		
1) ด้านพืช (ความถี่)		
การขยายพันธุ์พืช (40)		
การเพาะเห็ด (35)		
การจัดสวน (27)		
ไม้ดอกประดับ (20)		
การเพาะกล้าไม้ (20)		
การปลูกพืชผัก (12)		
2) ด้านสัตว์ (ความถี่)		
การเลี้ยงและการจัดตู้ปลาน้ำจืด (6)		
การเลี้ยงปลาและกุ้ง (7)		
การเลี้ยงสัตว์ปีก (7)		
การเลี้ยงผึ้ง (4)		
การผสมเทียม (3)		
การเลี้ยงโคนม (2)		
การเพาะเลี้ยงและการผสมเทียมปลาตก (2)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
3) ด้านเทคโนโลยี (ความถี่)		
การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	(32)	
การปลูกพืชแบบไม่ใช้ดิน	(24)	
การเกษตรแผนใหม่	(19)	
การเกษตรธรรมชาติคิวเซ	(18)	
การสอนการเกษตรแผนใหม่	(18)	
การปรับปรุงคุณภาพดิน	(14)	
การสร้างงาน	(6)	
การทำงานใบไม้อัด	(2)	
4) ด้านอุตสาหกรรม (ความถี่)		
การบรรจุผลิตภัณฑ์	(15)	
การถนอมผลผลิตเกษตร	(10)	
นมและผลิตภัณฑ์นม	(1)	
3. ฝึกอบรมครั้งสุดท้าย		
ไม่ถึง 1 ปี	39	36.45
1 ปี	19	17.76
2 ปี	12	12.21
3 ปี	4	3.74
4 ปี	5	4.67
5 ปี	6	5.61
เกินกว่า 5 ปี	9	8.41
ไม่ระบุ	13	12.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
4.1 ความต้องการปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน		
ไม่ต้องการ	11	10.28
ต้องการ	91	85.05
ไม่ระบุ	5	4.67
4.2 เรื่องที่ต้องการปรับปรุง (ความถี่)		
ความรู้และทักษะทางการเกษตร (73)		
ความรู้และทักษะในด้านการสอน (49)		
พัฒนาด้านบุคลิกภาพ (31)		
ความเชื่อมั่นในตนเอง (9)		
5.1 ความต้องการรับการฝึกอบรมด้านการสอนเพิ่มเติม		
ไม่ต้องการ	15	14.02
ต้องการ	88	88.24
ไม่ระบุ	4	3.74
5.2 เรื่องที่ต้องการฝึกอบรมด้านการสอน (ความถี่)		
การใช้และการผลิตสื่อการสอน (68)		
การผลิตชุดการเรียนด้วยตัวเอง (63)		
เทคนิคการสอน (46)		
การทำแผนการสอน (29)		
การวิเคราะห์หลักสูตร (25)		
จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น (25)		
การวัดและประเมินผลการเรียน (23)		
การสอนเกษตรกรรม, เทคนิคเชิงปฏิบัติด้าน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
เกษตรกรรม (3)		
6. ความต้องการรับการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางด้าน		
เกษตร		
ไม่ต้องการ	10	9.35
ต้องการ	91	85.10
ไม่ระบุ	6	5.61
เรื่องที่ต้องการรับการฝึกอบรม		
ด้านพืช (ความถนัด)		
1) การเพาะเห็ดฟาง (41)		
2) การจัดสวน (30)		
3) การทำสวนผัก (18)		
4) การทำไม้ในร่ม (18)		
5) การปลูกพืชในสภาพพื้นที่จำกัด (16)		
6) จิตศึกษาทางการเกษตรในด้านไม้ดอก		
ไม้ประดับ (15)		
7) การจัดตกแต่งบริเวณ (10)		
8) การทำไม้ตัดไม้แคระ (10)		
9) การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ (10)		
10) ภูมิปัญญาชาวบ้านทางเกษตรที่ได้ผลดีใน		
ในด้านไม้ดอกไม้ประดับ (5)		
11) การขยายพันธุ์พืชโดยไม้ใช้เพศ (5)		
12) การจัดการเรือนเพาะชำ (4)		
13) การตกแต่งไม้ใหญ่ (3)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
14) พืชสมุนไพร (3)		
15) การทำไม้ดอกเพื่อการค้า บัว		
โป๊ยเซียน (2)		
ด้านสัตว์ (ความถี่)		
1) การเลี้ยงปลาสวยงาม (18)		
2) เทคนิคการขยายพันธุ์พืชสัตว์ (5)		
3) การเลี้ยงสัตว์น้ำ (2)		
4) การเลี้ยงไก่ไข่ (2)		
5) การเลี้ยงเป็ดเนื้อ, ไช้ (2)		
6) การเพาะไรแดง (1)		
7) การผสมเทียมสัตว์น้ำ (1)		
ด้านเทคโนโลยีการเกษตร (ความถี่)		
1) การผลิตสื่อทางการเกษตรแผนใหม่ (52)		
2) การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (46)		
3) การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน (38)		
4) เทคโนโลยีทางการเกษตร (35)		
5) การเกษตรธรรมชาติ (35)		
6) การทำน้ำหยดแบบอัตโนมัติ (18)		
7) การปลูกพืชในสภาพพื้นที่จำกัด (18)		
8) เทคนิคการสอนวิชาเกษตรในยุคปัจจุบัน		
9) การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (16)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ (กทม) งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น (16) อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
10) เทคนิคการขยายพันธุ์พืช (15)		
11) เทคนิคความรู้ใหม่ ๆ จากผู้ ประสบความสำเร็จ (15)		
12) สัมมนาบทบาทของศึกษานิเทศก์ เกษียณที่มีผลต่อครูเกษียณ (12)		
13) การใช้ปุ๋ย (8)		
14) อดสาหกรรมเกษตร (8)		
15) การวางแผนผลิตผลการเกษตร (6)		
16) การผลิตปุ๋ยชีวภาพ (6)		
17) การตรวจสอบปรับปรุงดิน (5)		
18) การตลาดผลิตผลเกษตร (4)		
19) สารเคมี (2)		
20) การใช้เชื้อจุลินทรีย์กำจัดโรค และศัตรูพืช (1)		
7. ความต้องการปรับปรุงบุคลากร (ความถี่)		
การพูด (51)		
ความกระตือรือร้น (35)		
กริยาท่าทาง (19)		
มนุษยสัมพันธ์ (15)		
การแต่งกาย (11)		
การจูงใจให้นักเรียนสนใจเกษตรมากขึ้น (4)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
3) จัดสถานที่ปฏิบัติงานห้องปฏิบัติการให้เพียงพอและเหมาะสม	(14)	
4) ต้องการห้องเรียนวิชาเกษตรประจำให้เพียงพอ	(11)	
5) สนับสนุนครู-อาจารย์ในด้านการอบรมความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัย	(11)	
6) เปิดโอกาสให้เต็มที่ในการจัดซื้อหนังสือการสอน อุปกรณ์ต่างๆ ที่ทันสมัย	(9)	
7) ให้มีการโรงประจำหมวดเกษตรกรรมดูแลต้นไม้และผลงานของนักเรียน	(7)	
8) สร้างขวัญกำลังใจให้ครูเกษตร	(5)	
9) ผู้บริหารควรรับฟังปัญหาและช่วยแก้ปัญหา	(3)	
10) ชี้ให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบก่อนเลือกเรียนวิชาเกษตร	(3)	
11) เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาเกษตรได้มากกว่าเดิม	(2)	
12) สนับสนุนในการพัฒนาการเรียนวิชาเกษตรให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงเช่นใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น วิชาการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ , การปลูกพืชไร้ดิน	(2)	
13) ปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตร	(2)	
14) เปิดเกษตรกรรมคัดเลือกนักเรียนเฉพาะที่สนใจเรียนวิชาเกษตรจริง ๆ	(1)	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=107	ร้อยละ
13) ช่วยจัดให้โรงเรียนในกลุ่มได้มีการประชุมสัมมนา แนวทางในการสอนร่วมกัน	(2)	
14) ให้กำลังใจครูเกษียณเพราะปัจจุบันครูเกษียณขาด กำลังใจมาก	(2)	
15) สนับสนุนด้านสวัสดิการครูเกษียณ	(1)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 5 ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่เคยรับการฝึกอบรมในด้านการสอน คิดเป็นร้อยละ 82.24 ไม่เคยอบรม คิดเป็นร้อยละ 17.76 กรณีที่เคยรับการอบรม เรื่องที่เคยรับการอบรมมากที่สุด คือ การสอนวิชาโครงงานหลักสูตร 2533 ความถี่ 32 การสอนวิชาเกษตรในยุคโลกาภิวัตน์ ความถี่ 28 ระยะเวลา 1,2 ความถี่ 26 , การเข้ารับการฝึกอบรมในด้านการเกษตรพบว่าเคยเข้ารับการอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.51 และไม่เคยเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 21.49 กรณีที่เคยรับการอบรม มากที่สุดคือด้านพืชเรื่องการขยายพันธุ์พืช ความถี่ 40 รองลงมาคือ เรื่องการเพาะเห็ด ความถี่ 35 การจัดสวน ความถี่ 27 ด้านสัตว์ การเลี้ยงและจัดตู้ปลาน้ำจืด ความถี่ 6 การเลี้ยงปลาและกุ้ง , การเลี้ยงสัตว์ปีก ความถี่ 7 คน ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน ส่วนทางด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ได้แก่ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ความถี่ 32 การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน , การเกษตรแผนใหม่ , การเกษตรธรรมชาติคิวเซ ความถี่ 24 , 19 , 18 ตามลำดับ , การเข้ารับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายพบว่าอบรมไม่ถึง 1 ปีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.45 รองลงมาคือ 1ปี , 2ปี , เกินกว่า 5ปี คิดเป็นร้อยละ 17.76 , 12.21 , 8.41 ตามลำดับ , การปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพบว่าต้องการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.05 และไม่ต้องการ ร้อยละ 10.28 ต้องการปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้านความรู้และทักษะทางการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.06 รองลงมาคือ ความรู้และทักษะในด้านการสอน , พัฒนาด้านบุคลิกภาพและความเชื่อมั่นใจตนเองตามลำดับ , ความต้องการรับการฝึกอบรมด้านการสอนเพิ่มเติมต้องการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.24 , ไม่ต้องการคิดเป็นร้อยละ 14.02 ต้องการฝึกอบรมด้านการสอนเรื่องการใช้และการผลิตสื่อการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง , เทคนิคการสอน , การทำแผนการสอนตามลำดับ , ความต้องการรับการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางการเกษตรเพิ่มเติม ต้องการรับการอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.10 ไม่ต้องการอบรม คิดเป็นร้อยละ 9.35 เรื่องที่ต้องการรับการฝึกอบรมด้านพืชมากที่สุดเรื่อง การเพาะเห็ดฟาง ความถี่ 41 การจัดสวน ความถี่ 30 การปลูกพืชแบบผสมผสาน ความถี่ 21 , ด้านสัตว์การเลี้ยงปลาสวยงาม ความถี่ 18 เทคนิคการขยายพันธุ์ ความถี่ 5 , ด้านเทคโนโลยีการเกษตรการผลิตสื่อทางการเกษตรแผนใหม่ ความถี่ 52 , การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ความถี่ 46 , การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน ความถี่ 38 , ความต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ก่อนเพื่อการศึกษาและเพื่อการพัฒนาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการปรับปรุงด้านการพูดมากที่สุด รองลงมาความกระตือรือร้น , กริยาท่าทาง ,
 มนุษสัมพันธ์ ตามลำดับ , ความต้องการศึกษาต่อต้องการศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ
 74.64 ไม่ต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 23.36 ต้องการศึกษาระดับสูงขึ้น ต้องการศึกษา
 ต่อมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76.64 ไม่ต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 23.36 ต้องการศึกษา
 ต่อระดับปริญญาตรี สาขาเกษตรศาสตร์ มากที่สุด ต้องการศึกษาระดับปริญญาโทด้าน
 การศึกษาเกษตรมากที่สุด สาขาศึกษาศาสตร์เกษตร สาขาอื่น ๆ ได้แก่ พืชศาสตร์ ,
 สิ่งแวดล้อม , การบริหารการศึกษา , พืชสวน , ส่งเสริมการเกษตร , ไม่ประดับ ตาม
 ลำดับ ต้องการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขารัฐศาสตร์ , พืชสวน , เทคโนโลยีทาง
 การเกษตรหรืออุตสาหกรรม มีจำนวนเท่ากัน , ความต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการ
 สอนวีดิทัศน์ มีความต้องการจำนวนมากที่สุด ความถี่ รองลงมาคือ เครื่องฉายภาพข้าม
 ศีรษะ , สไลด์ , ของจริง ตามลำดับ

ความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียนการสอน ต้องการงบประมาณ
 มีจำนวนมากที่สุด ความถี่ 31 รองลงมาคือให้ความสำคัญต่อวิชาเกษตร , จัดสถานที่
 ที่ปฏิบัติงานห้องปฏิบัติการให้เพียงพอและเหมาะสม , ต้องการห้องเรียนวิชาเกษตรประจำ
 และเพียงพอ , สนับสนุนครู-อาจารย์ในด้านการอบรมความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัย ความถี่ 19
 , 14 , 11 , 11 ตามลำดับ

ความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ส่วนมากต้องการเนื้อหาการสอน หนังสือและ
 เอกสารค้นคว้า ความถี่ 13 รองลงมาคือการจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อความรู้แก่ครูเกษตร
 , มาเชื่อมโยงข้อเสนอแนะกับครูเกษตร ความถี่ 9

ตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรเพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	ความถี่
1. ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ	(26)
2. หลักสูตรมีความเหมาะสมแต่ต้องการได้หนังสือเรียนและหนังสือคู่มือ	
3. ควรพิจารณาถึงรายวิชาที่เปิดสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมของโรงเรียนและความพร้อมของผู้เรียน ทุกวิชา	(20) (18)
4. ควรมีการจัดสัมมนาครูเกษตรแต่ละกลุ่มในกรุงเทพมหานครเพื่อหาจุดยืนร่วมกันเพื่อทราบปัญหาและแก้ปัญหาร่วมกัน	(15)
5. การสอนวิชาเกษตรควรมุ่งเน้นให้นักเรียนปฏิบัติมากกว่า	(14)
6. การเกษตรเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบสูงและใช้แรงงานที่มีคุณภาพผู้บริหารควรเห็นใจและให้ขวัญและกำลังใจ	(14)
7. ต้องการจะได้ความรู้และทักษะใหม่ ๆ เพื่อนำมาเพิ่มพูนให้กับนักเรียน	(14)
8. ควรปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมกับผู้เรียนทุกระดับ	(11)
9. ครูผู้สอนวิชาเกษตรต้องเป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์ปัจจุบัน	(8)
10. ควรส่งเสริมความก้าวหน้าของครูเกษตรเช่นให้โอกาสศึกษาต่อการศึกษาให้ไปดูงาน	(7)
11. วิชาที่เปิดสอนจะต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม	(6)
12. ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็นจะสร้างให้เด็กรักในวิชาเกษตร	(6)
13. นโยบายมีขอบเขตกว้างไม่สามารถตอบสนองได้ครบถ้วน	(5)
14. ควรจัดการสอนในรายวิชาที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง ๆ ในชีวิตประจำวัน	(5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	ความถี่
15. วิชาเกษตรที่เปิดสอนควรเปิดสอนในลักษณะเลือกเสรีให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ	(5)
16. การเรียนการสอนควรจัดเนื้อหาให้สอดคล้องตั้งแต่มีธยมศึกษาปีที่ 1-3	(4)
17. ครูเกษตร ควรทราบเป้าหมายที่ศึกษาที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา	(4)
18. ควรให้มีการจัดบุคลากรสาขาเกษตรกรรมให้มีจำนวนเพียงพอ	(3)
19. การเรียนวิชาเกษตรควรเป็นการปฏิบัติเพื่อประสบการณ์ตรงของผู้เรียน	(2)
20. ต้องการให้หลักสูตรเก่าที่นำเอาวิชาพื้นฐานมาเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้ทางเกษตรพื้นฐานที่ดี เช่น หลักพืชกรรม , ดินและปุ๋ย หลักสูตรใหม่ไม่มีเรียน .	(1)
21. วิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาเรียนเพื่อเพิ่มความรู้ไม่ใช่เรียนเป็นอาชีพจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร	(1)
22. ต้องการสื่อและอุปกรณ์ทางการเกษตรที่พร้อมจะให้ได้	(1)
23. โรงเรียนในกรุงเทพมหานครไม่ควรสอนวิชาเกษตรกรรมมากนัก เพราะนักเรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้น้อย	(1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึงข้อ เสนอแนะข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร เพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าควรจะมีการปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ

- ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ
- ควรพิจารณาถึงรายวิชาที่เปิดสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมของโรงเรียนและความพร้อมของผู้เรียน
- หลักสูตรมีความเหมาะสมแต่ต้องการได้หนังสือเรียนและหนังสือคู่มือทุกวิชา
- ควรมีการจัดสัมมนาครูเกษตรแต่ละกลุ่มในกรุงเทพมหานครเพื่อหาจุดยืนร่วมกันเพื่อทราบปัญหาและแก้ปัญหาาร่วมกัน
- ต้องการจะได้ความรู้และทักษะใหม่ ๆ เพื่อนำมาเพิ่มพูนให้กับนักเรียน
- การสอนวิชาเกษตรควรมีพื้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติมากกว่า
- การเกษตรเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบสูงและใช้แรงงานที่คุณภาพผู้บริหารควรเห็นใจและให้ขวัญและกำลังใจ
- ควรปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมกับนักเรียนทุกระดับ
- ครูผู้สอนวิชาเกษตรต้องเป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์ปัจจุบัน
- ควรส่งเสริมความก้าวหน้าของครูเกษตร เช่น ให้โอกาสศึกษาต่อการให้ไปดูงาน
- วิชาที่เปิดสอนจะต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม
- ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็นจะสร้างให้เด็กรักในวิชาเกษตร
- นโยบายมีขอบเขตกว้างไม่สามารถตอบสนองได้ครบถ้วน
- วิชาเกษตรที่เปิดสอนควรเปิดสอนในลักษณะเลือกเสรีให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ
- ควรจัดการสอนในรายวิชาที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง ๆ ในชีวิตประจำวัน
- ครูเกษตร ควรทราบเป้าหมายทิศทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา
- การเรียนการสอนควรจัดเนื้อหาให้สอดคล้องตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1-3
- ควรให้มีการจัดบุคลากรสาขาเกษตรกรรมให้มีจำนวนเพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารการเรียนวิชาเกษตรควรเป็นกรณีปฏิบัติเพื่อประสบการณ์ตรงของผู้เรียนชั้นด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรและข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน ขอบเขตของการศึกษาคือ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 74 โรงเรียน มีครูเกษตรทั้งหมด 228 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ 54.39 ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 107 ชุด คิดเป็นร้อยละ 46.93 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด

สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ซึ่งส่วนใหญ่มักมีอายุอยู่ระหว่าง 36-40 ปี นับถือศาสนาพุทธ สภาพภาพสมรส สมรสแล้วมากที่สุด รองลงมาคือโสดซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน มีอายุราชการ 11-15 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์เกษตร ตำแหน่งอาจารย์ 2 ประสบการณ์สอนวิชาเกษตร 11-15 ปี หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนคือ ครูประจำชั้น

สภาพการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่า ในภาคเรียนนี้โดยทั่วไปครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรจะทำการสอนสัปดาห์ละ 16-20 คาบ\สัปดาห์ ส่วนมากจะทำทำการสอนด้านพืช วิชาที่เปิดสอน

มากที่สุด คือ วิชางานเกษตรพื้นฐาน สาเหตุที่สอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาเกษตรเพราะ สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารีซึ่งเป็นกิจกรรมบังคับ ในรอบ 3 ปีการศึกษาโดยเฉลี่ยสอนสัปดาห์ ละ 16-20 คาบ ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด สัปดาห์ละ 16-20 คาบ ภาคเรียนที่สอนน้อย ที่สุด สัปดาห์ละ 11-15 คาบ ความคิดเห็นต่อจำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ ของครู เกษตรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมแล้ว จำนวน 16-20 คาบต่อสัปดาห์

การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรโรงเรียนจะดำเนินการโดยโรงเรียน กำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนให้นักเรียนเลือกอย่างเสรีมากที่สุด นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร จากการวิจัยพบว่าตั้งใจแต่ไม่มากนักจำนวนมากที่สุด สื่อและอุปกรณ์ที่นิยมใช้ คือ ของจริง รองลงมาคือ รูปภาพ ภาพเหมือน ภาพถ่าย เหตุผลของการเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ เหล่านี้ คือ เกิดทักษะได้ชัดเจน , หาง่าย ราคาไม่สูงมาก

สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน

ในด้านปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยเฉลี่ยแล้ว

สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน คือ

- อันดับ 1 การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร
- อันดับ 2 ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่
- อันดับ 3 ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวนเพียงพอ)
- อันดับ 4 วิธีสอนของครูเกษตร
- อันดับ 5 สภาพของท้องถิ่น

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรโดยเฉลี่ยกลุ่มใหญ่มากเกินไป และกลุ่ม ค่อนข้างใหญ่จะมีขนาดเท่ากัน คือ จำนวนนักเรียน 50 คน กลุ่มเหมาะสมดีแล้ว มีจำนวนนัก เรียน 25 คน ความคิดเห็นของครูเกษตรที่คิดว่าวิชาเกษตรที่มีการฝึกภาคปฏิบัติด้วยควรมี ขนาด 20-30 คน วิชาเกษตรที่ทำการสอน พบว่ามีห้องเรียนวิชาเกษตรให้ คิดเป็นร้อยละ 55.14 และไม่มีห้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 44.85 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน กรณีที่ไม่มีห้อง เรียนส่วนมากจะใช้ห้องเรียนทั่วไปที่สอนได้ทบทวน ส่วนการสอนภาคปฏิบัติส่วนมากจะจัดพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดต่ำกว่า 1 ไร่ โรงเรียนไม่จัดสถานที่ปฏิบัติส่วนมากแก้ปัญหาโดยปลูกพืชผักไม้ดอก ไม้ประดับลงในกระถางหรือถุงดำความต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติส่วนมากต้องการจัดห้องเรียนและสถานที่ฝึกให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนจะจัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตร และรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ เป็นส่วนมาก ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชา ส่วนมากจะไม่มีหนังสือที่ใช้ค้นคว้าจึงอาจตีความไม่ชัดเจนผิดพลาดประสงค์ไปได้ ครูเกษตรส่วนมากทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนและทำแผนการสอนเป็นรายคาบ การจัดซื้อวัสดุฝึกจะทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษา เพื่อขออนุมัติต่อผู้บริหารโรงเรียน ปัญหาในการจัดหาวัสดุฝึก คือวัสดุฝึกไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ปัญหาที่พบในการในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการเกษตรพบว่าแม้จำนวนไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือโรงเรียนควรจัดหาสื่อให้เพียงพอต่อการใช้

ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

การปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพบว่าต้องการปรับปรุงความรู้และทักษะทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการฝึกอบรมด้านการสอน ต้องการฝึกอบรมการใช้และการผลิตสื่อการสอนและการผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง ตามลำดับ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางด้านการเกษตรพบว่า ต้องการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เรื่องการผลิตสื่อทางการเกษตรแผนใหม่ , การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ , การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดินการปรับปรุงบุคลิกภาพส่วนมาก ครูเกษตรต้องการปรับปรุงด้านการพูด , ความกระตือรือร้น ตามลำดับ และต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีสาขาเกษตรศาสตร์ เป็นส่วนใหญ่ ระดับปริญญาโท ส่วนมากต้องการศึกษาต่อด้านการศึกษามากที่สุด สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ครูเกษตรต้องการมากที่สุด คือ วัสดุทัศน , สไลด์ ตามลำดับ ความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียนการสอนพบว่าต้องการงบประมาณ , ให้ความสำคัญต่อวิชาเกษตร , จัดสถานที่ปฏิบัติการให้เพียงพอ ตามลำดับ ความต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ พบว่าต้องการเนื้อหาการสอน หนังสือ เอกสารค้นคว้ามากที่สุด รองลงมาคือ ควรจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้แก่ครูเกษตร , มาเชื่อมโยงข้อ

เสนอแนะกับครูเกษตรตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตร

1. ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ
2. ควรพิจารณาถึงรายวิชาที่เปิดสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมของโรงเรียนและความพร้อมของผู้เรียน
3. หลักสูตรมีความเหมาะสมดีแต่ต้องการได้หนังสือเรียนและหนังสือคู่มือการสอนทุกวิชา
4. ควรมีการจัดสัมมนาครูเกษตรแต่ละกลุ่มในกรุงเทพมหานครเพื่อหาจุดยืนร่วมกัน เพื่อทราบปัญหาและแก้ปัญหาร่วมกัน
5. ต้องการจะได้ความรู้และทักษะใหม่ ๆ เพื่อนำมาเพิ่มพูนให้กับนักเรียน
6. การสอนวิชาเกษตรควรมีพื้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติมากกว่านี้
7. การเกษตรเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบสูงและใช้แรงงานที่มีคุณภาพผู้บริหารควรเห็นใจและให้ขวัญและกำลังใจ
8. ควรปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมกับนักเรียนทุกระดับ
9. ควรส่งเสริมความก้าวหน้าของครูเกษตรเช่นให้โอกาสศึกษาต่อ การไปดูงาน
10. วิชาที่เปิดสอนจะต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม
11. ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กนักเรียนเห็นจะสร้างให้เด็กรักในวิชาเกษตรกรรม

5.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการปลูกจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมโดยเฉพาะนักเรียนในโรงเรียน

2. การเรียนการสอนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า นักเรียนไม่ได้มุ่งเน้นที่จะเรียนไปประกอบอาชีพ แต่เรียนเพื่อฝึกฝนหรือสนใจความดีไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

, เคลือบการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจึงไม่ได้ผล ควรพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้เป็นแบบอาศัยเทคโนโลยีมาช่วยนักเรียนจะสนุกในการปฏิบัติ

3. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น
4. วิชาเกษตรควรเปิดสอนในลักษณะเลือกเสรีให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ
5. ครูผู้สอนวิชาเกษตรต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเห็นจะ สร้างให้เด็กรักในวิชาเกษตร
6. ครูผู้สอนวิชาเกษตรต้องเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน
7. ควรมีการจัดอบรมครูผู้สอนวิชาเกษตรเพื่อจะทำให้การพัฒนาการเรียนการสอนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันที่ผลิตครูอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

1. ควรมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาเมื่อจบไปแล้วสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้นักเรียนได้ถูกต้องและเกิดปัญหาในการสอนน้อยที่สุด
2. ควรมีการจัดอบรมเทคนิคความรู้ทางการเกษตรและการสอนให้แก่ครูเกษตร เพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ
3. เปิดสอนสาขาศึกษาศาสตร์ เกษตรระดับปริญญาตรีและปริญญาโทอย่างกว้างขวางเพื่อเปิดกว้างทางการศึกษาเกษตรให้แพร่หลาย

ข้อเสนอแนะของผู้ทำการวิจัย

1. ในการสร้างแบบสอบถามสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปควรจัดทำแบบสอบถามลักษณะปลายเปิดให้มากเพราะถ้ามีคำถามลักษณะปลายเปิดมากจะมีปัญหา เรื่องผู้ตอบแบบสอบถามไม่ค่อยตอบเพราะตอบยากต้องอาศัยความคิดมาก
2. ในการทำวิจัยควรจัดเวลาแต่ละช่วงในการทำการวิจัยให้เหมาะสมและทำตามขั้นตอนที่วางไว้จะไม่มีปัญหา เรื่องระยะเวลากระชั้นชิดและทำวิจัยไม่ทัน
3. ในการส่งแบบสอบถาม ถ้ามีปัญหา เรื่องระบบราชการที่ล่าช้าและ

เอกสารนี้สามารถส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเองจะทำได้ ไม่ว่าการคิดค้นวิจัยนี้ใช้เวลานานและเสียเวลาในการรับแบบสอบถามคืน

บรรณานุกรม

ไกรนุช ศิริพล ความเป็นครู กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
นิยมวิทยา , 2521

✶จิรพันธ์ ธรรมเศวต การสอนวิชาเกษตรในระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร :
ทวีกิจการพิมพ์ , 2509

ทิพย์วราภรณ์ เสนะพันธ์ "การศึกษสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ เขตการศึกษา 9" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาศึกษาศาสตร์
เกษตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2525

✶ฉันทย์ ดิษยบุตร การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2532

✶นุชนาถ วรธนะวาสิน "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มวิชา
เกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางเขน สังกัดกรมสามัญศึกษา
เกี่ยวกับการเรียนวิชา กษ. 111 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 " วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาศึกษาศาสตร์เกษตร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร : 2513

ปัญญา หิรัญรัมย์ การส่งเสริมการเกษตรกับการศึกษาเกษตร กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2524

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ
กรุงเทพ , 2535

✶สม กุมภภาค จิตวิทยาการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พาณิชย์ , 2516

พรณี ช.เจเนจิต จิตวิทยาการเรียนการสอน พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2528

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รมณีย์ อากาภิรม คู่มือการเรียนวิชาปัญหาพิเศษ กรุงเทพมหานคร :

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง , 2525

ระพีพร ทองทั่ว "คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามแนวความคิดของนักเรี้นสาขา
เกษตรกรรม" ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์
เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง , 2530

ศึกษาธิการ , กระทรวง กรมวิชาการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533) กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาด
พร้าว , 2535

ศึกษาธิการ , กระทรวง กรมวิชาการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524
(ฉบับปรับปรุง) กรุงเทพมหานคร , 2528

สมพร สุกส์นีย์ จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทย
วัฒนานานิช , 2523

สมมาศ ศรีนพคุณ "ปัญหาการจัดการศึกษาวิชาเกษตรของกรมสามัญศึกษา" วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท ภาควิชาศึกษาศาสตร์เกษตร คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2513

สุพิน บุญช่วงค์ หลักการสอน พิมพ์ครั้งที่2 กรุงเทพมหานคร : แสงสิทธิการพิมพ์ ,
2530

อบรม สีนภิบาล จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่2 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์ , 2528

โอบาท สุกชนารักษ์ แนวคิดและประสบการณ์การจัดการศึกษาเพื่อการพึ่งตนเอง
กรุงเทพมหานคร : บริษัทสารมวลชน จำกัด , 2530

ที่ ศษ 0812/0191

ครุฑ สำนักงานสภามัญศึกษากรุงเทพมหานคร
กรมสภามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

มกราคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมสภามัญศึกษา ส่วนกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการ
เรียนการสอนวิชาเกษตรของ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน ชุด
ด้วยภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
และทบวงมหาวิทยาลัย ให้ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนา
การเรียนการสอนวิชาเกษตรของ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ
เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจัดการกระบวนการเรียนการสอน
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลและมีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป
ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้ขอความอนุเคราะห์มายังโรงเรียน
เพื่อได้โปรดส่งแบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ให้ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชา
เกษตรในสังกัดโรงเรียนได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงลงในแบบสอบถามทุกตอน และ
ทุกข้อ คำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบคณะผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและใช้เพื่อประโยชน์
ในการวิจัยเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือน หรือเสียหายแก่คณะหรือบุคคล
ใด ๆ

สำนักงานสภามัญศึกษากรุงเทพมหานคร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์โรงเรียน
ได้โปรดให้ความร่วมมือ ในการดำเนินการดังกล่าว และส่งแบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัยที่

การออกข้อมูล เรียบร้อยแล้วไปยังสำนักศึกษากรุงเทพมหานคร ภายในวันที่ 31 มกราคม 2538
จึง เรียงมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาคำเนิการต่อไปด้วย จักขอคุณสิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายแสงทอง กมลรัตน์)

ผู้อำนวยการสำนักศึกษากรุงเทพมหานคร

ฝ่ายวิชาการและแผนงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/0050

ครุฑ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

มกราคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการ

เรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน ชุด

ด้วยภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และทบวงมหาวิทยาลัย ให้ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการดังกล่าวในปีงบประมาณ 2538 ในการนี้ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยมีความประสงค์จะรวบรวมข้อมูลจากคณะ ครู-อาจารย์ผู้ทำการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดของท่าน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยจึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อให้โปรดให้ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสังกัดของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงลงในแบบสอบถามทุกตอน และทุกข้อด้วย คำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบ คณะผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่าอย่างยิ่งและใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสียดายแก่คณะหรือบุคคลใด ๆ ผลของการวิจัยจะใช้เพื่อการสร้างสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยตรงเท่านั้น

อนึ่ง ทางคณะฯ ใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลสมบูรณ์แล้วคืนกลับไปยัง ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กทม. 10520 ภายในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538 ด้วย หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์)
คณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย

เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ผู้
สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับความต้องการ
ด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ท่านรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
  - 1.1 เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.2 เพื่อสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตร ในระดับ
มัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.3 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการสอนและการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.4 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับ
มัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.5 เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการ
พัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษา เพื่อการผลิตครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความ
สมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาและวิจัย
3. คำตอบและความคิดเห็นของท่านเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและส่งวนไว้เป็นความลับโดยจะ
ใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนและเสียหายใด ๆ
แก่ท่าน

ขอขอบพระคุณ

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน [ ] และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

โรงเรียน.....

จังหวัด.....

1. เพศ [ ] ชาย [ ] หญิง

2. อายุ.....ปี

3. นับถือศาสนา [ ] พุทธ [ ] คริสต์ [ ] อิสลาม
[ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานภาพการสมรส [ ] โสด [ ] สมรส [ ] หม้าย [ ] หย่าร้าง

5. อายุราชการ.....ปี

6. ระดับการศึกษา และสาขาวิชาเอก (โปรดระบุทุกระดับการศึกษา)
[ ] อนุปริญญา วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
[ ] ปริญญาตรี วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
[ ] ปริญญาโท วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
[ ] ปริญญาเอก วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
[ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ตำแหน่งปัจจุบัน

[ ] ครู [ ] อาจารย์ 1 [ ] อาจารย์ 2 [ ] อาจารย์ 3

[ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร

[ ] เพิ่งเริ่มสอน [ ] สอนมาแล้ว 1 ภาคเรียน

[ ] สอนมาแล้วเป็นเวลา.....ปี

9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน

[ ] ครูประจำชั้น

[ ] ทำงานธุรการ

[ ] แนะนำ

[ ] อื่น ๆ โปรดระบุ.....

10. ในภาคเรียนนี้ท่านทำการสอนทั้งหมดสัปดาห์ละ.....คาบ

(โปรดระบุทุกวิชาที่ท่านสอน)

1. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน

จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

2. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน

จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

3. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน

จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

4. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน

จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

5. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน

จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

6. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน

จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

11. ถ้าไม่รวมวิชาที่สอนในภาคเรียนนี้ ในรอบ 3 ปีการศึกษาที่ท่านได้สอนรายวิชาใดบ้าง

(โปรดระบุชื่อวิชาและระดับชั้นที่สอน)

1. วิชา.....ระดับชั้น.....

2. วิชา.....ระดับชั้น.....

3. วิชา.....ระดับชั้น.....

4. วิชา.....ระดับชั้น.....

5. วิชา.....ระดับชั้น.....

6. วิชา.....ระดับชั้น.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. ท่านสอนซ้ำรายวิชาเดิมบ้างหรือไม่

- ซ้ำ ไม่ซ้ำ

13. ในกรณีที่ท่านต้องสอนวิชาอื่น นอกเหนือจากวิชาเกษตรด้วยนั้นเพราะเหตุใด

- จำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่พอ
 มีความสามารถในการสอนวิชาอื่นอย่างดี
 โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย
 มีครูเกษตรหลายคน
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ในรอบ 3 ปีการศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วท่านสอนสัปดาห์ละ.....คาบ

ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด สัปดาห์ละ.....คาบ

ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด สัปดาห์ละ.....คาบ

15. ท่านคิดว่าจำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ของท่านนั้นมากหรือน้อย

- มากเกินไป
 ค่อนข้างมาก
 เหมาะสมแล้ว
 น้อยเกินไป

16. ท่านคิดว่าครูเกษตรควรสอนสัปดาห์ละ.....คาบจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดีมี
ประสิทธิภาพมากที่สุด

17. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมในด้านการสอนบ้างหรือไม่

- ไม่เคย
 เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....
.....

18. ท่านเคยได้รับการอบรมทางด้านการเกษตรบ้างหรือไม่

ไม่เคย

เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....

.....
.....

19. ท่านได้รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายกี่ปีมาแล้ว

ไม่ถึงหนึ่งปี   1 ปี   2 ปี   3 ปี

4 ปี   5 ปี   เกินกว่า 5 ปี

20. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงตนเอง เกี่ยวกับการเรียนการสอนในด้านใด

ไม่ต้องการ

ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)

ความรู้และทักษะในการสอน

ความรู้และทักษะทางการเกษตร

พัฒนาด้านบุคลิกภาพ

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

21. ท่านต้องการรับการฝึกอบรม ด้านการสอนเพิ่มเติมหรือไม่

ไม่ต้องการ

ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)

เทคนิควิธีสอน

การวัดและประเมินผลการเรียน

การทำแผนการสอน

การวิเคราะห์หลักสูตร

การใช้และการผลิตสื่อการสอน

จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น

การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ไม่อนุญาตให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕

22. ท่านต้องการรับการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางด้านการเกษตรเพิ่มเติมหรือไม่

ไม่ต้องการ

ต้องการ (โปรดระบุเรื่องที่ต้องการฝึกอบรมตามลำดับความต้องการสูงสุด)

.....

.....

.....

.....

23. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพในด้านใด

การพูด

การแต่งกาย

กริยาท่าทาง

มนุษยสัมพันธ์

ความกระตือรือร้น

อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

24. ท่านต้องการศึกษาต่อหรือไม่

ไม่ต้องการ

ต้องการ (โปรดระบุระดับการศึกษาและสาขาที่ต้องการ)

ปริญญาตรี สาขา.....

ปริญญาโท สาขา.....

25. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรนั้น โรงเรียนดำเนินการอย่างไร

ให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี

โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก

โรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม

อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

26. นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ทำงานส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียนมากน้อยเพียงใด

- [ ] ตั้งใจมาก
- [ ] ตั้งใจแต่ไม่มากนัก
- [ ] ไม่ค่อยตั้งใจ
- [ ] ไม่ตั้งใจเลย
- [ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. โปรดจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียนในโรงเรียนของท่าน 5 อันดับ

- ..... การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร
- ..... ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่
- ..... ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวนเพียงพอ)
- ..... วิธีสอนของครูเกษตร
- ..... บุคลิกภาพของครูเกษตร
- ..... สภาพของท้องถิ่น
- ..... ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน
- ..... นักเรียนรุ่นก่อน ๆ
- ..... ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียน
- ..... ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง
- ..... ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน

28. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ทำงานสอนอยู่นั้นมีขนาดเหมาะสมเพียงใด

- [ ] กลุ่มใหญ่มากเกินไป (ประมาณ.....คน)
- [ ] กลุ่มค่อนข้างใหญ่ (ประมาณ.....คน)
- [ ] ขนาดเหมาะสมดีแล้ว (ประมาณ.....คน)
- [ ] กลุ่มค่อนข้างเล็ก (ประมาณ.....คน)
- [ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

29. ท่านคิดว่ากลุ่มของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร ซึ่งมีการฝึกภาคปฏิบัติด้วย ควรมีขนาดเท่าไร

-] ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน
-] ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน
-] กลุ่มละ 20-30 คน
-] กลุ่มละ 30-40 คน
-] กลุ่มละ 40-50 คน
-] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

30. วิชาเกษตรที่ท่านสอนมีห้องเรียนโดยเฉพาะหรือไม่

-] มี
-] ไม่มี (ถ้าไม่มีท่านใช้สถานที่ใดเป็นที่สอน, โปรดระบุ).....

31. การสอนภาคปฏิบัติโรงเรียนได้จัดพื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงานในวิชาของท่านหรือไม่

-] จัด
-] ไม่จัด (โปรดระบุสาเหตุ).....

32. ถ้าโรงเรียนได้จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของวิชาที่ท่านสอนโปรดระบอวิชาอะไรมีพื้นที่หรือสถานที่ฝึกปฏิบัติงานจำนวนเท่าใด (ถ้าเป็นอาคารสถานที่ขนาดเล็ก ระบุพื้นที่เป็นตารางเมตรได้)

วิชา.....	จำนวนพื้นที่.....	ไร่.....	งาน.....	ตารางวา.....
			หรือ.....	ตารางเมตร.....
วิชา.....	จำนวนพื้นที่.....	ไร่.....	งาน.....	ตารางวา.....
			หรือ.....	ตารางเมตร.....
วิชา.....	จำนวนพื้นที่.....	ไร่.....	งาน.....	ตารางวา.....
			หรือ.....	ตารางเมตร.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้หรือเผยแพร่ในที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

33. ถ้าโรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....

34. ท่านมีปัญหาด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตรอย่างไร โปรดระบุปัญหาที่ประสบ

.....
.....

35. ท่านต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาของท่านอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

36. การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาท่านยึดอะไรเป็นหลัก

- จัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ
- ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ
- สอนเนื้อหาตามหนังสือเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

37. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชาหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ).....

38. ท่านเตรียมการสอนด้วยวิธีใด

- ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน และทำแผนการสอนเป็นรายคาบ
- ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

39. การจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร ทำปฏิบัติอย่างไร

- ขอบข้อได้ตลอดปีโดยใช้งบนำรุงการศึกษา
- ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษาเพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อน
- ใช้เงินรายได้หมุนเวียนในหมวดวิชา
- เก็บเงินจากนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตคืนนักเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

40. ท่านมีปัญหาด้านการจัดการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตรหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ).....

41. ปัจจุบันวิชาเกษตรที่ท่านกำลังสอนอยู่ ท่านใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนชนิดใดมากที่สุด (โปรดระบุ).....

เหตุผลการเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ชนิดนี้.....

ปัญหาที่พบในการใช้อุปกรณ์ตามที่ท่านระบุ

- โรงเรียนไม่เคยมีสื่อชนิดนี้มาก่อน
- มี แต่จำนวนไม่เพียงพอ
- โรงเรียนขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อ
- มีสื่อและอุปกรณ์ แต่ขั้นตอนการเบิกใช้ยุ่งยาก

- [ ] มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่
- [ ] สื่อและอุปกรณ์ที่มักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มีอาคารหรือสถานที่เก็บให้ปลอดภัย
- [ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

42. โปรดให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในข้อ 41

.....

.....

.....

.....

.....

.....

43. ท่านต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนชนิดใดมากที่สุด (โปรดระบุจำนวนพร้อมเหตุผลประกอบด้วย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

44. ท่านต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตร อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

45. ท่านต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

46. โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในการให้ความร่วมมือ

